

HRVATSKI SABOR

KLASA: 022-02/25-01/78

URBROJ: 65-25-8

Zagreb, 16. listopada 2025.

**ZASTUPNICAMA I ZASTUPNICIMA
HRVATSKOGA SABORA**

**PREDSJEDNICAMA I PREDSJEDNICIMA
RADNIH TIJELA**

Na temelju članaka 178. i 192. Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu upućujem ***Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Kaznenog zakona***, koji je predsjedniku Hrvatskoga sabora podnijela Vlada Republike Hrvatske, aktom od 16. listopada 2025. godine.

Ovim zakonskim prijedlogom usklađuje se zakonodavstvo Republike Hrvatske sa zakonodavstvom Europske unije, te se u prilogu dostavlja i Izjava o njegovoj usklađenosti s pravnom stečevinom Europske unije.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila ministra pravosuđa, uprave i digitalne transformacije Damira Habijana i državne tajnike Ivana Crnčeca, Vedranu Šimundžu Nikolić, Sanjina Rukavinu i Fadilu Bahović.

PREDSJEDNIK

A blue ink signature of Gordan Jandroković, written in a cursive style.

Gordan Jandroković

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

KLASA: 022-03/25-01/66
URBROJ: 50301-04/32-25-10

Zagreb, 16. listopada 2025.

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

PREDMET: Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Kaznenog zakona

Na temelju članka 85. Ustava Republike Hrvatske („Narodne novine“, br. 85/10. - pročišćeni tekst i 5/14. - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske) i članka 172. u vezi s člankom 190. Poslovnika Hrvatskoga sabora („Narodne novine“, br. 81/13., 113/16., 69/17., 29/18., 53/20., 119/20. - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 123/20. i 86/23. - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske), Vlada Republike Hrvatske podnosi Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Kaznenog zakona.

Ovim zakonskim prijedlogom usklađuje se zakonodavstvo Republike Hrvatske sa zakonodavstvom Europske unije, te se u prilogu dostavlja i Izjava o njenoj usklađenosti s pravnom stečevinom Europske unije.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila ministra pravosuđa, uprave i digitalne transformacije Damira Habijana i državne tajnike Ivana Crnčeca, Vedranu Šimundžu Nikolić, Sanjina Rukavinu i Fadilu Bahović.

PREDSJEDNIK
mr. sc. Andrej Plenković

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA
KAZNENOG ZAKONA

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA KAZNENOG ZAKONA

Članak 1.

U Kaznenom zakonu („Narodne novine“, br. 125/11., 144/12., 56/15., 61/15. – ispravak, 101/17., 118/18., 126/19., 84/21., 114/22., 114/23. i 36/24.), u članku 10. ispred riječi: „Kazneno zakonodavstvo“ dodaje se oznaka stavka: „(1)“.

Iza stavka 1. dodaje se stavak 2. koji glasi:

„(2) Kazneno zakonodavstvo Republike Hrvatske primjenjuje se i na svaku pravnu osobu za kazneno djelo počinjeno na području Republike Hrvatske, za koju postoje pretpostavke kaznene odgovornosti prema posebnom zakonu.“.

Članak 2.

U članku 11. ispred riječi: „Kazneno zakonodavstvo“ dodaje se oznaka stavka: „(1)“.

Iza stavka 1. dodaje se stavak 2. koji glasi:

„(2) Kazneno zakonodavstvo Republike Hrvatske primjenjuje se i na svaku pravnu osobu za kazneno djelo počinjeno na domaćem brodu ili zrakoplovu, bez obzira na to gdje se brod ili zrakoplov nalazi u vrijeme počinjenja kaznenog djela, za koju postoje pretpostavke kaznene odgovornosti prema posebnom zakonu.“.

Članak 3.

U članku 14. iza stavka 1. dodaju se novi stavci 2. i 3. koji glase:

„(2) Kazneno zakonodavstvo Republike Hrvatske primjenjuje se prema pravnoj osobi registriranoj u Republici Hrvatskoj za bilo koje drugo kazneno djelo počinjeno izvan područja Republike Hrvatske osim onih koja su obuhvaćena odredbama iz članka 13. i 16. ovoga Zakona, ako je to kazneno djelo kažnjivo i prema zakonu države u kojoj je počinjeno, a za koju postoje pretpostavke kaznene odgovornosti prema posebnom zakonu.“.

(3) Kazneno zakonodavstvo Republike Hrvatske primjenjuje se prema stranoj pravnoj osobi koja ima registriranu podružnicu u Republici Hrvatskoj, a za koju stranu pravnu osobu postoje pretpostavke kaznene odgovornosti prema posebnom zakonu za bilo koje drugo kazneno djelo odgovorne osobe te podružnice počinjeno izvan područja Republike Hrvatske osim onih koja su obuhvaćena odredbama iz članka 13. i 16. ovoga Zakona, ako je to kazneno djelo kažnjivo i prema zakonu države u kojoj je počinjeno.“.

Dosadašnji stavak 2. postaje stavak 4.

U dosadašnjem stavku 3. koji postaje stavak 5. riječi: „stavka 1. i 2.“ zamjenjuju se riječima: „stavka 1. do 4.“, a iza riječi: „kod kaznenih djela iz“ dodaju se riječi: „članka 105., članka 106.“.

Dosadašnji stavak 4. postaje stavak 6.

Članak 4.

U članku 18. stavku 3. riječi: „stavka 1. i 2.“ zamjenjuju se riječima: „stavka 1. do 4.“.

U stavku 4. riječi: „stavka 3.“ zamjenjuju se riječima: „stavka 5.“.

Iza stavka 7. dodaje se stavak 8. koji glasi:

„(8) U slučaju iz članka 14. stavka 2. i 3. ovoga Zakona kazneni postupak prema pravnoj osobi pokrenut će se i kada se odgovorna osoba u pravnoj osobi ne nalazi na području Republike Hrvatske.“.

Članak 5.

U članku 71. stavku 3. riječi: „članka 106. stavka 2. i 3.“ zamjenjuju se riječima: „članka 106. stavka 2., 3. i 5.“.

Članak 6.

U članku 81. stavku 2. iza riječi: „terorizma (članak 97. stavak 4.),“ dodaju se riječi: „trgovanja ljudima (članak 106. stavak 5.),“.

Članak 7.

U članku 83. stavku 2. iza riječi: „terorizma (članak 97. stavak 4.),“ dodaju se riječi: „trgovanja ljudima (članak 106. stavak 5.),“.

Članak 8.

U članku 87. iza stavka 32. dodaje se stavak 33. koji glasi:

„(33) Sustav umjetne inteligencije je strojni sustav različitih razina samostalnosti koji može pokazati prilagodljivost te koji za izričito ili neizričito izražene ciljeve iz ulaznih vrijednosti koje je primio zaključuje kako stvoriti izlazne vrijednosti kao što su predviđanja, sadržaj, preporuke ili odluke koje mogu utjecati ili utječu na stvarna ili prividna okruženja.“.

Članak 9.

Članak 106. mijenja se i glasi:

„(1) Tko uporabom sile ili prijetnje, obmanom, prijevarom, otmicom, zlouporabom ovlasti ili teškog položaja ili odnosa ovisnosti, davanjem ili primanjem novčane naknade ili druge koristi radi dobivanja pristanka osobe koja ima nadzor nad drugom osobom, ili na drugi način vrbuje, preveze, prevede, skriva ili prima osobu ili razmjenjuje ili prenosi nadzor nad osobom radi iskorištavanja njezina rada putem prisilnog rada ili služenja, uspostavom ropstva ili njemu sličnog odnosa, ili radi njezina iskorištavanja za prostituciju ili druge oblike spolnog iskorištavanja uključujući i pornografiju ili za sklapanje nedozvoljenog ili prisilnog braka, ili radi uzimanja dijelova njezina tijela, ili radi njezina korištenja u oružanim sukobima ili radi činjenja protupravne radnje, ili radi njezina iskorištavanja za zamjensko majčinstvo, kaznit će se kaznom zatvora od jedne do deset godina.“.

(2) Kaznom iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se tko vrbuje, preveze, prevede, skriva ili prima dijete, ili razmjenjuje ili prenosi nadzor nad djetetom radi iskorištavanja njegova rada putem prisilnog rada ili služenja, uspostavom ropstva ili njemu sličnog odnosa, ili radi njegova iskorištavanja za prostituciju ili druge oblike spolnog iskorištavanja uključujući i pornografiju ili za sklapanje nedozvoljenog ili prisilnog braka ili za nezakonito posvojenje, ili radi uzimanja dijelova njegova tijela, ili radi njegova korištenja u oružanim sukobima ili radi činjenja protupravne radnje, ili radi njegova iskorištavanja za zamjensko majčinstvo.

(3) Ako je kazneno djelo iz stavka 1. ovoga članka počinjeno prema djetetu, ili je kazneno djelo iz stavka 1. ili 2. ovoga članka počinila službena osoba u obavljanju svoje službe ili odgovorna osoba u obavljanju javne ovlasti, ili je počinjeno u odnosu na veći broj osoba, ili je svjesno doveden u opasnost život jedne ili više osoba, ili je počinjeno uz uporabu teškog nasilja ili je nastupila teška tjelesna ozljeda žrtve, ili je uporabom informacijskih i komunikacijskih tehnologija došlo do širenja slika ili videozapisa ili sličnog materijala seksualne prirode koji uključuje žrtvu, počinitelj će se kazniti kaznom zatvora od tri do petnaest godina.

(4) Ako je kaznenim djelom iz stavka 1. ili 3. ovoga članka prouzročena smrt osobe, počinitelj će se kazniti kaznom zatvora najmanje pet godina.

(5) Ako je kaznenim djelom iz stavka 2. ili 3. ovoga članka prouzročena smrt djeteta, počinitelj će se kazniti kaznom zatvora najmanje deset godina ili kaznom dugotrajnog zatvora.

(6) Kaznom iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se tko znajući da je osoba žrtva trgovanja ljudima koristi njezine usluge koje su rezultat jednog od oblika njezina iskorištavanja navedenog u stavcima 1. i 2. ovoga članka.

(7) Tko s ciljem omogućavanja počinjenja djela iz stavka 1., 2. i 3. ovoga članka zadrži, oduzme, sakrije, ošteti ili uništi putnu ispravu ili ispravu o dokazivanju identiteta druge osobe, kaznit će se kaznom zatvora do tri godine.

(8) Za pokušaj kaznenog djela iz stavka 7. ovoga članka počinitelj će se kazniti.

(9) Pristanak na iskorištavanje same osobe na čiju štetu je trgovanje ljudima počinjeno bez utjecaja je na postojanje tog kaznenog djela.“.

Članak 10.

U članku 190. stavku 2. riječ: „jedne“ zamjenjuje se riječju: „tri“.

Članak 11.

Iza članka 215. dodaju se naslov iznad članka i članak 215.a koji glase:

„Dovođenje u opasnost života i imovine sustavom umjetne inteligencije

Članak 215.a

(1) Tko u razvoju, testiranju, provjeri, nadzoru, upravljanju, uporabi sustava umjetne inteligencije ili na drugi način sustavom umjetne inteligencije izazove opasnost za život ili tijelo

ljudi ili za imovinu većeg opsega, a time nije počinjeno teže kazneno djelo, kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

(2) Tko kazneno djelo iz stavka 1. ovoga članka počini iz nehaja, kaznit će se kaznom zatvora do tri godine.

(3) Ako je kaznenim djelom iz stavka 1. ovoga članka prouzročena teška tjelesna ozljeda neke osobe ili imovinska šteta velikih razmjera, počinitelj će se kazniti kaznom zatvora od jedne do deset godina.

(4) Ako je kaznenim djelom iz stavka 1. ovoga članka prouzročena smrt jedne ili više osoba, počinitelj će se kazniti kaznom zatvora od tri do petnaest godina.

(5) Ako je kaznenim djelom iz stavka 2. ovoga članka prouzročena teška tjelesna ozljeda neke osobe ili imovinska šteta velikih razmjera, počinitelj će se kazniti kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

(6) Ako je kaznenim djelom iz stavka 2. ovoga članka prouzročena smrt jedne ili više osoba, počinitelj će se kazniti kaznom zatvora od jedne do osam godina.“.

Članak 12.

U članku 339. stavci 1. i 2. mijenjaju se i glase:

„(1) Tko kao zastupnik u Hrvatskom saboru, Europskom parlamentu, zakonodavnom tijelu ili predstavničkom tijelu strane države ili međunarodne javne organizacije ili kao vijećnik u predstavničkom tijelu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave zahtijeva ili primi mito ili prihvati ponudu ili obećanje mita za sebe ili drugoga kako bi unutar ili izvan granica svojih ovlasti obavio ili ne bi obavio službenu ili drugu radnju ili u zakonodavnom ili predstavničkom tijelu u postupku koji prethodi glasovanju djelovao ili se suzdržao od djelovanja ili prilikom glasovanja glasovao, suzdržao se od glasovanja ili izostao s glasovanja, kaznit će se kaznom zatvora od jedne do osam godina.

(2) Kaznom iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se tko zastupniku u Hrvatskom saboru, Europskom parlamentu, u zakonodavnom tijelu ili predstavničkom tijelu strane države ili međunarodne javne organizacije ili vijećniku u predstavničkom tijelu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave ponudi, obeća ili dade mito namijenjeno toj ili drugoj osobi kako bi unutar ili izvan granica svojih ovlasti obavio ili ne bi obavio službenu ili drugu radnju ili u zakonodavnom ili predstavničkom tijelu u postupku koji prethodi glasovanju djelovao ili se suzdržao od djelovanja ili prilikom glasovanja glasovao, suzdržao se od glasovanja ili izostao s glasovanja ili tko posreduje pri takvom podmićivanju.“.

Članak 13.

U članku 386. iza točke 19. dodaje se nova točka 20. koja glasi:

„20. Direktiva (EU) 2024/1712 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. lipnja 2024. o izmjeni Direktive 2011/36/EU o sprečavanju i suzbijanju trgovanja ljudima i zaštiti njegovih žrtava (SL L, 2024/1712, 24.6.2024.),“.

Dosadašnje točke 20. do 25. postaju točke 21. do 26.

Članak 14.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u „Narodnim novinama“.

O B R A Z L O Ž E N J E

I. RAZLOZI ZBOG KOJIH SE ZAKON DONOSI

Kazneni zakon („Narodne novine“, br. 125/11., 144/12., 56/15., 61/15. – ispravak, 101/17., 118/18., 126/19., 84/21., 114/22., 114/23. i 36/24.; u daljnjem tekstu: Kazneni zakon) donesen je 2011., a stupio je na snagu 1. siječnja 2013. Od donošenja Kazneni zakon je izmijenjen devet puta te je jednom ispravljen. Posljednji puta izmijenjen je 2024., kao dio paketa propisa koji su za cilj imali unaprjeđenje zakonodavnog okvira u području zaštite od nasilja nad ženama i nasilja u obitelji.

Predloženim desetim izmjenama i dopunama Kaznenog zakona obuhvaćene su izmjene potrebne radi daljnjeg usklađivanja kaznenog zakonodavstva sa standardima Organizacije za gospodarsku suradnju i razvoj (u daljnjem tekstu: OECD) u području suzbijanja podmićivanja stranih javnih službenika u međunarodnim poslovnim transakcijama te izmjene potrebe radi daljnjeg unaprjeđenja kaznenog zakonodavstva na području trgovanja ljudima, ponajprije kroz prenošenje Direktive (EU) 2024/1712 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. lipnja 2024. o izmjeni Direktive 2011/36/EU o sprečavanju i suzbijanju trgovanja ljudima i zaštiti njegovih žrtava (SL L, 2024/1712, 24.6.2024., u daljnjem tekstu: Direktiva (EU) 2024/1712). Uvažavajući činjenicu razvoja tehnologije umjetne inteligencije, uključujući automatiziranih vozila, i s njom povezanih ugroza za život i tijelo te imovinu, predlaže se uvođenje novog kaznenog djela dovođenja u opasnost života i imovine sustavom umjetne inteligencije, kao i propisivanje značenja izraza „sustav umjetne inteligencije“.

Izvršene druge faze evaluacije Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: Izvršene), koje je usvojila Radna skupina za suzbijanje podmićivanja u međunarodnim poslovnim transakcijama 13. prosinca 2024., u okviru pristupanja Republike Hrvatske OECD-u, ukazalo je na potrebu revizije zakonskog opisa kaznenog djela podmićivanja zastupnika iz članka 339. Kaznenog zakona. Izvršene sadrži preporuku Republici Hrvatskoj da izmjeni i dopuni Kazneni zakon kako bi kazneno djelo podmićivanja zastupnika (članak 339. Kaznenog zakona) izrijekom inkriminiralo davanje mita stranom zastupniku, radi obavljanja radnji različitih od glasovanja, uključujući suzdržavanje i odsustvo s glasovanja, kao i davanje i suzdržavanje od davanja određenih izjava u zakonodavnim raspravama. Druga bitna preporuka iz Izvršenja odnosi se na potrebu izričitog propisivanja pravila o prostornom važenju kaznenog zakonodavstva Republike Hrvatske u odnosu na pravne osobe.

Ispunjavanje navedenih preporuka preduvjet je za pozitivnu ocjenu o spremnosti i sposobnosti Republike Hrvatske za provedbu instrumenata OECD-a iz nadležnosti Radne skupine za suzbijanje podmićivanja u međunarodnim poslovnim transakcijama. Procjena usklađenosti Kaznenog zakona s ovim preporukama OECD-a uslijedit će na plenarnoj sjednici Radne skupine OECD-a za suzbijanje podmićivanja u međunarodnim poslovnim transakcijama u prosincu 2025.

Nadalje, Republika je Hrvatska do 15. srpnja 2026. u obvezi prenijeti Direktivu (EU) 2024/1712. Kazneni zakon je u većoj mjeri usklađen sa zahtjevima te Direktive. Međutim, radi postizanja pune usklađenosti potrebne su određene dopune zakonskog opisa kaznenog djela trgovanja ljudima iz članka 106. Kaznenog zakona.

Svjedoci smo svakodnevnog razvoja tehnologije umjetne inteligencije u raznim područjima života, poput automobilske industrije i prometa, naoružanja i vojnog sektora, određenih područja zdravstva i medicine, financijskog sektora te korištenja interneta. Prednosti umjetne inteligencije su brojne i mogu se svesti na zajednički nazivnik koji se ogleda u većoj učinkovitosti procesa, poticanju inovacija, svođenju pogrešaka na najmanju mjeru, pomoći pri obavljanju riskantnih zadataka, kao i prevladavanju složenih globalnih izazova. Tehnološki napredak brži je nego ikad, a njegov utjecaj na svakodnevni život izraženiji je nego u prošlosti. Sve šira primjena sustava umjetne inteligencije u različitim područjima ljudskog djelovanja zahtjeva uređenje pitanja kaznene odgovornosti fizičkih i pravnih osoba, s obzirom na oblike ugroze uvjetovane razvojem sustava umjetne inteligencije, a posebno automatiziranih vozila, kao i definiranje značenja izraza „sustav umjetne inteligencije“ za potrebe Kaznenog zakona.

Imajući u vidu izrazitu društvenu opasnost kriminaliteta droga, ovim izmjenama i dopunama Kaznenog zakona predlaže se i pooštriti zakonsku kaznenopravnu politiku kažnjavanja za kazneno djelo neovlaštene proizvodnje i prometa drogama iz članka 190. stavka 2. Kaznenog zakona, na potrebu kojega je ukazala praksa primjene, a radi jačanja učinaka generalne i specijalne prevencije.

II. PITANJA KOJA SE ZAKONOM RJEŠAVAJU

Ovim izmjenama i dopunama predlaže se izmijeniti zakonski opis kaznenog djela podmićivanja zastupnika iz članka 339. Kaznenog zakona, na način da sve radnje aktivnog i pasivnog podmićivanja zastupnika na centraliziranoj i decentraliziranoj razini, razini Europske unije i međunarodnih javnih organizacija nađu pravni kontinuitet u ovom kaznenom djelu, i to tako da obuhvaćaju radnje zastupnika izvan zakonodavnog postupka, u zakonodavnom postupku koji prethodi glasovanju i prilikom glasanja.

Također se predlaže izričito propisati primjenu teritorijalnog načela (članak 10. Kaznenog zakona) i načela zastave broda i registracije zrakoplova (članak 11. Kaznenog zakona) na pravne osobe za koje postoje pretpostavke kaznene odgovornosti prema posebnom zakonu. Nadalje, predlaže se izričito propisivanje kriterija registracije, kao uvjeta za primjenu načela aktivnog personaliteta (članak 14. Kaznenog zakona), u odnosu na pravne osobe za koje postoje pretpostavke kaznene odgovornosti prema posebnom zakonu. Isto tako, predlaže se normativno rješenje koje će omogućiti uspostavu kaznene vlasti nad stranom pravnom osobom koja ima registriranu podružnicu u Republici Hrvatskoj, a za koju stranu pravnu osobu postoje pretpostavke kaznene odgovornosti prema posebnom zakonu za kazneno djelo odgovorne osobe te podružnice počinjeno izvan područja Republike Hrvatske. Ovakvo se rješenje predlaže s obzirom na činjenicu da podružnica nema pravnu osobnost (članak 7. Zakona o trgovačkim društvima, „Narodne novine“, br. 111/93., 34/99., 121/99. – vjerodostojno tumačenje, 52/00. – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 118/03., 107/07., 146/08., 137/09., 125/11., 152/11. – pročišćeni tekst, 111/12., 68/13., 110/15., 40/19., 34/22., 114/22., 18/23., 130/23. i 136/24.; u daljnjem tekstu: Zakon o trgovačkim društvima).

U članku 18. Kaznenog zakona predlaže se propisati da će se u slučaju primjene načela aktivnog personaliteta prema pravnoj osobi kazneni postupak prema pravnoj osobi pokrenuti i kada se odgovorna osoba u pravnoj osobi ne nalazi na području Republike Hrvatske.

Radi usklađivanja Kaznenog zakona s Direktivom (EU) 2024/1712, predlaže se propisati novi cilj počinjenja kaznenog djela trgovanja ljudima, iskorištavanje zamjenskog majčinstva. Također, prema zahtjevima Direktive (EU) 2024/1712 predlažu se novi kvalificirani oblici kaznenog djela, koji se odnose na počinjenje kaznenog djela uporabom teškog nasilja, nastup teške tjelesne ozljede žrtve, širenje slika ili videozapisa ili sličnog materijala seksualne prirode koji uključuje žrtvu, uporabom informacijskih i komunikacijskih tehnologija te počinjenje kaznenog djela od strane odgovorne osobe u obavljanju javne ovlasti. Također se s obzirom na težinu kaznenog djela pooštrava zakonska kaznenopravna politika kažnjavanja u odnosu na nehaljno prouzročenje smrtne posljedice te se predlaže propisati nezastrijevanje kaznenog progona i izvršenja kazne zatvora za nehaljno prouzročenje smrtne posljedice kod djeteta.

U odnosu na članak 1. stavak 6. Direktive (EU) 2024/1712, koji propisuje pozitivnu obvezu država članica da uspostave mjere koje će ovlastiti nadležna tijela da kazneno ne progone ili ne primjenjuju kazne u odnosu na protupravna postupanja koja počine žrtve trgovanja ljudima pod utjecajem sile, analiza kaznenog materijalnog i procesnog zakonodavstva već sada govori u prilog njihove usklađenosti sa zahtjevima Direktive (EU) 2024/1712, a koji se mogu ostvariti kroz opći institut krajnje nužde iz članka 22. Kaznenog zakona i kroz načelo svrhovitosti (oportuniteta) kaznenog progona, koji kao iznimku od načela oficijelnosti kaznenog progona omogućava državnom odvjetniku da pod zakonom propisanim uvjetima kod određenih kaznenih djela (za koja je zapriječena kazna do pet godina zatvora) ne pokrene kazneni progon u javnom interesu ili od njega odustane.

Kazneno pravo uvijek mora pratiti potrebe društvenog razvoja i nastojati postići ravnotežu između potrebe za učinkovitom zaštitom društva i potrebe za njegovim razvojem i napretkom. To znači da primarna područja razvoja kaznenog zakonodavstva moraju pratiti ona područja razvoja umjetne inteligencije koja su najviše zastupljena u svakodnevnom životu. Stoga je i razmatranje kaznenopravne zaštite društva od interakcije umjetne inteligencije i protupravnih radnji čovjeka išlo u smjeru propisivanja kaznenog djela kojim se ugrožavaju ili povređuju najviša osobna dobra, poput života i tijela. Vodeći računa o oblicima ugroze uvjetovanim razvojem sustava umjetne inteligencije, a posebno automatiziranih vozila, ovim izmjenama i dopunama Kaznenog zakona uredit će se pitanje kaznene odgovornosti kada je riječ o izazivanju opasnosti za život ili tijelo ljudi ili za imovinu većeg opsega u razvoju, testiranju, provjeri, nadzoru, upravljanju, uporabi sustava umjetne inteligencije ili na drugi način sustavom umjetne inteligencije, kao i nastupu težih posljedica u vidu teške tjelesne ozljede neke osobe, imovinske štete velikih razmjera ili smrti jedne ili više osoba. Također se u okviru članka 87. Kaznenog zakona, kojim člankom se propisuju značenja pojedinih izraza za potrebe Kaznenog zakona, predlaže propisati značenje izraza „sustav umjetne inteligencije“.

S obzirom da je prepoznato kako važeće zakonsko uređenje kažnjavanja kaznenog djela neovlaštene proizvodnje i prometa drogama, u pogledu njegova oblika kojim se inkriminira proizvodnja, prerada, prijenos, izvoz ili uvoz, nabava ili posjedovanje stvari koje su propisom proglašene drogom koje su namijenjene neovlaštenoj prodaji ili stavljanju na drugi način u promet ili njihovo neovlašteno nuđenje na prodaju, prodaja ili posredovanje u prodaji ili kupnji (članak 190. stavak 2. Kaznenog zakona), ne ostvaruje u dovoljnoj mjeri potrebne učinke generalne i specijalne prevencije, predlaže se pooštriti zapriječeni zakonski minimum zatvorske kazne za ovo kazneno djelo, njegovim povišavanjem s jedne godine na tri godine zatvora.

III. OBRAZLOŽENJE ODREDBI PREDLOŽENOG ZAKONA

Uz članak 1.

Sukladno preporuci OECD-a, sadržanoj u Izvješću druge faze evaluacije Republike Hrvatske, da se izričito propišu pravila o prostornom važenju kaznenog zakonodavstva za pravne osobe, predlaže se članak 10. Kaznenog zakona, koji propisuje teritorijalno načelo, dopuniti novim stavkom 2. na način da se izričito propiše da se kazneno zakonodavstvo Republike Hrvatske primjenjuje i na svaku pravnu osobu za kazneno djelo počinjeno na području Republike Hrvatske, za koju postoje pretpostavke kaznene odgovornosti prema posebnom zakonu. Predložena odredba omogućava primjenu kaznenog zakonodavstva Republike Hrvatske prema domaćoj pravnoj osobi, stranoj pravnoj osobi, kao i stranim osobama koje se po hrvatskom pravu smatraju pravnim osobama, pod uvjetom da je kazneno djelo počinjeno na području Republike Hrvatske, a za pravnu osobu postoje pretpostavke kaznene odgovornosti prema posebnom zakonu.

Posebni zakon koji propisuje pretpostavke kaznene odgovornosti pravnih osoba je Zakon o odgovornosti pravnih osoba za kaznena djela („Narodne novine”, br. 151/03., 110/07., 45/11., 143/12., 114/22. i 114/23.).

Uz članak 2.

Sukladno preporuci OECD-a, sadržanoj u Izvješću druge faze evaluacije Republike Hrvatske, da se izričito propišu pravila o prostornom važenju kaznenog zakonodavstva za pravne osobe, predlaže se članak 11. Kaznenog zakona, koji propisuje načelo zastave broda i registracije zrakoplova, dopuniti novim stavkom 2. na način da se izričito propiše da se kazneno zakonodavstvo Republike Hrvatske primjenjuje i na svaku pravnu osobu za kazneno djelo počinjeno na domaćem brodu ili zrakoplovu, bez obzira na to gdje se brod ili zrakoplov nalazi u vrijeme počinjenja kaznenog djela, za koju postoje pretpostavke kaznene odgovornosti prema posebnom zakonu. Predložena odredba omogućava primjenu kaznenog zakonodavstva Republike Hrvatske prema domaćoj pravnoj osobi, stranoj pravnoj osobi, kao i stranim osobama koje se po hrvatskom pravu smatraju pravnim osobama, pod uvjetom da je kazneno djelo počinjeno na domaćem brodu ili zrakoplovu, a za pravnu osobu postoje pretpostavke kaznene odgovornosti prema posebnom zakonu.

Uz članak 3.

Ovim člankom predlažu se dopune članka 14. Kaznenog zakona, koji propisuje načelo aktivnog personaliteta, izričitim propisivanjem kriterija za primjenu tog načela u odnosu na pravne osobe. Naime, prema normativnom uređenju, pravila o prostornom važenju kaznenog zakonodavstva Republike Hrvatske nad pravnim osobama do sada su se izvodila iz uspostave pravila o prostornom važenju kaznenog zakonodavstva nad njenim odgovornim osobama. Ovo iz razloga jer je u odnosu na temelj odgovornosti pravnih osoba za kaznena djela Republika Hrvatska prihvatila model izvedene, subjektivne i kumulativne odgovornosti, prema kojem se odgovornost pravne osobe izvodi iz krivnje odgovorne osobe.

Preporuka Radne skupine za suzbijanje podmićivanja u međunarodnim poslovnim transakcijama zahtijeva od Republike Hrvatske uspostavu pravila o prostornom važenju kaznenog zakonodavstva na temelju načela aktivnog personaliteta nad pravnim osobama

neovisno o uspostavi tih istih pravila nad odgovornom osobom u pravnoj osobi iz čijeg se protupravnog i skrivljenog postupanja izvodi odgovornost pravne osobe za kazneno djelo.

U članku 14. stavku 2. Kaznenog zakona predlaže se propisati da se kazneno zakonodavstvo Republike Hrvatske primjenjuje prema pravnoj osobi registriranoj u Republici Hrvatskoj za bilo koje drugo kazneno djelo počinjeno izvan područja Republike Hrvatske osim onih koja su obuhvaćena odredbama iz članaka 13. i 16. Kaznenog zakona, ako je to kazneno djelo kažnjivo i prema zakonu države u kojoj je počinjeno, a za koju postoje pretpostavke kaznene odgovornosti prema posebnom zakonu.

Naime, da bi trgovačko društvo (domaće ili inozemno) moglo poslovati u Republici Hrvatskoj, odnosno da bi steklo pravnu osobnost, mora biti upisano kao pravna osoba u sudski registar (članak 4. Zakona o trgovačkim društvima) ili kada je riječ o inozemnim trgovačkim društvima, mora osnovati podružnicu u Republici Hrvatskoj, koja se također upisuje u sudski registar (članak 613. Zakona o trgovačkim društvima).

Predložena odredba članka 14. stavka 2. Kaznenog zakona omogućit će da se načelo aktivnog personaliteta za pravne osobe primijeni neovisno o tome hoće li se aktivni personalitet ili neko drugo načelo o prostornom važenju kaznenog zakonodavstva primijeniti prema odgovornoj osobi.

U članku 14. stavku 3. Kaznenog zakona predlaže se propisati da se kazneno zakonodavstvo Republike Hrvatske primjenjuje prema stranoj pravnoj osobi koja ima registriranu podružnicu u Republici Hrvatskoj, a za koju stranu pravnu osobu postoje pretpostavke kaznene odgovornosti prema posebnom zakonu za bilo koje drugo kazneno djelo odgovorne osobe te podružnice počinjeno izvan područja Republike Hrvatske osim onih koja su obuhvaćena odredbama iz članaka 13. i 16. Kaznenog zakona, ako je to kazneno djelo kažnjivo i prema zakonu države u kojoj je počinjeno. Ovime se omogućava uspostava kaznene vlasti Republike Hrvatske nad stranom pravnom osobom za koju postoje pretpostavke kaznene odgovornosti prema posebnom zakonu za kazneno djelo odgovorne osobe domaće podružnice te strane pravne osobe, počinjeno izvan područja Republike Hrvatske.

U dosadašnjem stavku 3., koji postaje stavak 5. članka 14. Kaznenog zakona, predlaže se dopuniti katalog kaznenih djela za koja postojanje dvostruke kažnjivosti nije uvjet za uspostavu jurisdikcije prema načelu aktivnog personaliteta. Zahtjev Direktive (EU) 2024/1712 iz članka 1. točke 8. je da za kazneno djelo trgovanja ljudima ne bude pretpostavka jurisdikcije prema načelu aktivnog personaliteta da se djelo smatra kaznenim djelom u mjestu njegova počinjenja. Stoga se katalog iz članka 14. stavka 5. Kaznenog zakona predlaže dopuniti kaznenim djelom iz članka 106. Kaznenog zakona (trgovanje ljudima). Također, u taj katalog predlaže se uvesti i kazneno djelo ropstva (članak 105. Kaznenog zakona), koje je po svojim obilježjima i zaštitnom objektu usko povezano s kaznenim djelom trgovanja ljudima, po propisanoj kazni mu odgovara, a uzimajući u obzir i činjenicu da je u Kaznenom zakonu („Narodne novine“, br. 110/97., 27/98. – ispravak, 50/00. – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 129/00., 84/05 – ispravak, 51/01., 111/03., 190/03. – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 105/04., 71/06., 110/07., 152/08., 57/11. 77/11 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 143/12.) trgovanje ljudima i ropstvo bilo jedno kazneno djelo propisano u članku 175. toga Zakona.

S obzirom na predloženu pravnu osnovu za primjenu načela aktivnog personaliteta iz novih stavaka 2. i 3. ovoga članka, predlaže se izmijeniti dosadašnji stavak 3. koji postaje stavak 5. ovoga članka pozivanjem na stavke 1. do 4. ovoga članka, kako bi se iznimka od uvjeta dvostruke kažnjivosti mogla primijeniti za katalog propisanih kaznenih djela i onda kada postoje pretpostavke kaznene odgovornosti pravne osobe prema posebnom zakonu.

Uz članak 4.

Zbog predloženih izmjena i dopuna članka 14. Kaznenog zakona, uslijed kojih je došlo i do promjene numeracije stavaka unutar članka, bilo je potrebno izvršiti odgovarajuće nomotehničke izmjene u članku 18. Kaznenog zakona, koji se poziva na pojedine stavke članka 14. Kaznenog zakona.

U članku 18. Kaznenog zakona predlaže se dodati stavak 8., kojim se izričito propisuje da će se u slučaju iz članka 14. stavaka 2. i 3. Kaznenog zakona (primjena načela aktivnog personaliteta prema pravnoj osobi) kazneni postupak prema pravnoj osobi pokrenuti i kada se odgovorna osoba u pravnoj osobi ne nalazi na području Republike Hrvatske. Ovime se osigurava uspostava jurisdikcije nad pravnom osobom po načelu aktivnog personaliteta i bez prisutnosti odgovorne osobe u pravnoj osobi na području Republike Hrvatske. Ovakvo rješenje je sukladno zahtjevu iz točke B.4.c Dodatka I. Preporuke Vijeća za daljnju borbu protiv podmićivanja stranih javnih službenika u međunarodnim poslovnim transakcijama (OECD).

Uz članak 5.

Zbog uvođenja novog kvalificiranog oblika kaznenog djela trgovanja ljudima u članku 106. stavku 5. Kaznenog zakona, koji se odnosi na nehajno prouzročenje smrtne posljedice za dijete žrtvu toga kaznenog djela, ukazalo se potrebnim njime dopuniti i katalog kaznenih djela iz članka 71. stavka 3. Kaznenog zakona. Taj katalog već sadrži pojedine oblike kaznenog djela trgovanja ljudima (članak 106. stavci 2. i 3. Kaznenog zakona), počinjene na štetu djeteta, koji se ukazuju lakšima od oblika trgovanja ljudima koji se predlaže propisati u članku 106. stavku 5. Kaznenog zakona.

Članak 71. stavak 3. Kaznenog zakona propisuje kaznena djela, počinjena na štetu djeteta, za koja će sud izreći počinitelju sigurnosnu mjeru zabrane obavljanja određene dužnosti ili djelatnosti u kojima dolazi u redoviti kontakt s djecom i kada ona nisu počinjenja u obavljanju dužnosti i djelatnosti, ako postoji opasnost da će zlouporabom te dužnosti ili djelatnosti ponovno počinuti ta kaznena djela, a može je izreći i doživotno.

Uz članak 6.

S obzirom na to da je nezastarijevanje kaznenog progona propisano samo za najteža kaznena djela, predlaže se proširiti katalog kaznenih djela za koja kazneni progon ne zastarijeva, a koja su propisana u članku 81. stavku 2. Kaznenog zakona. Takvim se ima smatrati i kazneno djelo trgovanja ljudima iz članka 106. stavka 5. Kaznenog zakona kojim se sankcionira nehajno prouzročenje smrtne posljedice za dijete žrtvu trgovanja ljudima. Kako je za ovo kazneno djelo predložena kazna od najmanje deset godina zatvora ili kazna dugotrajnog zatvora, to se propisivanjem nezastarijevanja slijedi dosadašnja kaznenopravna politika zakonodavca, koji je propisao nezastarijevanje kaznenog progona i u odnosu na počinjenje teških kaznenih djela spolnog zlostavljanja i iskorištavanja djeteta iz članka 166. stavka 3. Kaznenog zakona, čija vrsta i mjera kazne, kao i posljedica prouzročena kaznenim djelom odgovara predloženoj vrsti i mjeri kazne i posljedici za kazneno djelo trgovanja ljudima iz članka 106. stavka 5. Kaznenog zakona.

Uz članak 7.

Predloženo nezastarijevanje kaznenog progona za kazneno djelo iz članka 106. stavka 5. Kaznenog zakona rezultiralo je potrebom predlaganja propisivanja nezastarijevanja izvršenja kazne za navedeno kazneno djelo.

Uz članak 8.

Zbog uvođenja novog kaznenog djela dovodenja u opasnost života i imovine sustavom umjetne inteligencije (novi članak 215.a Kaznenog zakona), u članku 87. stavku 33. Kaznenog zakona predlaže se propisati značenje izraza „sustav umjetne inteligencije“, po uzoru na članak 3. stavak 1. Uredbe (EU) 2024/1689 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. lipnja 2024. o utvrđivanju usklađenih pravila o umjetnoj inteligenciji i o izmjeni uredaba (EZ) br. 300/2008, (EU) br. 167/2013, (EU) br. 168/2013, (EU) 2018/858, (EU) 2018/1139 i (EU) 2019/2144 te direktiva 2014/90/EU, (EU) 2016/797 i (EU) 2020/1828 (Akt o umjetnoj inteligenciji).

Uz članak 9.

Radi prenošenja Direktive (EU) 2024/1712 predlažu se dopune članka 106. Kaznenog zakona, kojim se inkriminira trgovanje ljudima. Naime, člankom 1. točkom 1. Direktive (EU) 2024/1712 širi se doseg izraza „iskorištavanje“, koje je cilj kaznenog djela trgovanja ljudima, tako da obuhvaća, između ostalog, i iskorištavanje zamjenskog majčinstva. Direktiva (EU) 2024/1712 izričito predviđa iskorištavanje zamjenskog majčinstva, kao oblik iskorištavanja, s obzirom na težinu tih praksi i kako bi se pronašlo rješenje za stalno povećanje broja i važnosti kaznenih djela koja se odnose na trgovanje ljudima počinjenih u svrhe koje nisu seksualno iskorištavanje ili izrabljivanje radne snage (uvodna izjava 6. Direktive 2024/1712). Slijedom navedenoga, u članku 106. stavcima 1. i 2. Kaznenog zakona predlaže se kao cilj kaznenog djela trgovanja ljudima izrijekom propisati iskorištavanje zamjenskog majčinstva, iako je ovakvo protupravno postupanje već obuhvaćenom ciljnim deliktom u dijelu koji propisuje iskorištavanje radi činjenja protupravne radnje.

Značenje izraza zamjensko majčinstvo u Republici Hrvatskoj je propisano u članku 31. Zakona o medicinski pomognutoj oplodnji („Narodne novine“, broj 86/12.) koji ga izrijekom zabranjuje. Zato njegovo značenje, uzimajući u obzir jedinstvo pravnog poretka, nije bilo potrebno propisivati u Kaznenom zakonu. Na ovakvo normativno rješenje upućuje i uvodna izjava 6. Direktive (EU) 2024/1712, kada navodi da se njome ne dovode u pitanje nacionalni propisi o zamjenskom majčinstvu.

S obzirom na to da iskorištavanje prema Direktivi (EU) 2024/1712 obuhvaća i iskorištavanje kriminalnih aktivnosti, a u stavku 1. članka 106. Kaznenog zakona sadržano je iskorištavanje radi činjenja protupravne radnje, predlaže se i u stavku 2. dodati kao cilj počinjenja kaznenog djela, iskorištavanje radi činjenja protupravne radnje.

U stavku 3. članka 106. Kaznenog zakona propisane su kvalifikatorne okolnosti, koje dovode do kažnjavanja počinitelja kaznenog djela trgovanja ljudima strožom kaznom (od tri do petnaest godina zatvora). U cilju usklađivanja s člankom 1. točkom 2. Direktive (EU) 2024/1712, predlaže se propisati nove kvalifikatorne okolnosti koje se odnose na počinjenje kaznenog djela uporabom teškog nasilja, nastup teške tjelesne ozljede žrtve te širenje slika ili videozapisa ili sličnog materijala seksualne prirode koji uključuje žrtvu, uporabom informacijskih i komunikacijskih tehnologija.

Što se tiče svojstva počinitelja, dosad je kao kvalifikatorna okolnost propisano, između ostalih, počinjenje kaznenog djela od strane službene osobe u obavljanju svoje službe. Ovim člankom predlaže se proširiti predmetnu kvalifikatornu okolnost radi uključivanja počinjenja kaznenog djela od strane odgovorne osobe u obavljanju javne ovlasti. Na taj način bi se kaznom zatvora od tri do petnaest godina moglo kazniti i osobe koje ne ulazi u značenje izraza službene osobe iz članka 87. stavka 3. Kaznenog zakona (npr. počinjenje kaznenog djela trgovanja ljudima od strane liječnika).

Nadalje, predlaže se propisati dva nova kvalificirana oblika kaznenog djela trgovanja ljudima u stavcima 4. i 5. članka 106. Kaznenog zakona, a koji se odnose na nehajno prouzročenje smrtno posljedice kod punoljetne žrtve trgovanja ljudima, odnosno kod žrtve koja je dijete. U odnosu na nehajno prouzročenje smrti djeteta predlaže se propisati kaznu zatvora od najmanje deset godina ili kaznu dugotrajnog zatvora po uzoru na nehajnu smrtnu posljedicu kod teških kaznenih djela spolnog zlostavljanja i iskorištavanja djeteta iz članka 166. stavka 3. Kaznenog zakona. Numeracija preostalih stavaka je izmijenjena na odgovarajući način.

Uz članak 10.

U praksi je prepoznata potreba pooštavanja zakonske kaznenopravne politike kažnjavanja kaznenog djela neovlaštene proizvodnje i prometa drogama (članak 190. stavak 2. Kaznenog zakona), radi jačanja učinaka generalne i specijalne prevencije. Stoga se predlaže minimum zapriječene zatvorske kazne za ovo kazneno djelo povisiti s jedne godine na tri godine zatvora. Na ovaj način onemogućava se primjena instituta rada za opće dobro za počinitelje kaznenog djela iz članka 190. stavka 2. Kaznenog zakona.

Uz članak 11.

Ovim člankom, vodeći računa o oblicima ugroze uvjetovanim razvojem sustava umjetne inteligencije, a posebno automatiziranih vozila, predlaže se novo kazneno djelo dovođenje u opasnost života i imovine sustavom umjetne inteligencije. Kazneno se djelo predlaže propisati u Glavi dvadeset prvoj (XXI.) Kaznenog zakona - Kaznena djela protiv opće sigurnosti, a čiji je zaštitni objekt život ljudi i imovina, koji su unutar ove Glave Kaznenog zakona zaštićeni od posebnih načina ugrožavanja - od općeopasnih radnji činjenja i nečinjenja.

Ovo je općeopasno djelo. Radnja počinjenja je općeopasna radnja, a posljedica je opasnost za život ili tijelo ljudi ili za imovinu većeg opsega. Djelo je propisano kao kazneno djelo konkretnog ugrožavanja. Iz toga slijedi da opasnost mora biti konkretna i stvarna, odnosno da se sadržaj opasnosti sastoji u mogućnosti nastupanja povređivanja života ili tijela osobe ili imovine većeg opsega.

Radnja počinjenja kaznenog djela može imati oblik činjenja ili nečinjenja, a propisane radnje su razvoj, testiranje, provjera, nadzor, upravljanje ili uporaba sustava umjetne inteligencije. U pogledu radnje počinjenja kaznenog djela, predlaže se i uvođenje generalne klauzule „ili na drugi način sustavom umjetne inteligencije“, kojom se unaprijed žele izbjeći pravne praznine uvjetovane primjenom kazuističke metode nabiranja konkretnih pojedinačnih oblika radnje počinjenja.

Temeljni oblici ovoga kaznenog djela propisani su kao namjerno (stavak 1.) i nehajno (stavak 2.) kazneno djelo.

Stavcima 3. i 4. predlažu se propisati kvalificirani oblici ovoga kaznenog djela i to kada je počinitelj u odnosu na temeljni oblik kaznenog djela postupao s namjerom, dok je u odnosu na propisanu težu posljedicu (teška tjelesna ozljeda neke osobe, imovinska šteta velikih razmjera ili smrt jedne ili više osoba) postupao iz nehaja.

Stavcima 5. i 6. predlažu se propisati kvalificirani oblici ovoga kaznenog djela i to kada je počinitelj u odnosu na temeljni oblik kaznenog djela postupao s nehajem, dok je u odnosu na propisanu težu posljedicu (teška tjelesna ozljeda neke osobe, imovinska šteta velikih razmjera ili smrt jedne ili više osoba) također postupao iz nehaja.

U pogledu odgovornosti pravnih osoba za predloženo kazneno djelo, važnim se ukazuje odredba članka 5. stavka 2. Zakona o odgovornosti pravnih osoba za kaznena djela, kojim se propisuje da će se pravna osoba kazniti za kazneno djelo odgovorne osobe i u slučaju kad se utvrdi postojanje pravnih ili stvarnih zapreka za utvrđivanje odgovornosti odgovorne osobe.

Pravne zapreke su one čije postojanje je utvrđeno pravnom normom (npr. imunitet, amnestija), dok su stvarne zapreke činjenice koje postoje u stvarnosti (npr. smrt odgovorne osobe, nemogućnost identifikacije odgovorne osobe u pravnoj osobi). Normativno rješenje iz članka 5. stavka 2. Zakona o odgovornosti pravnih osoba za kaznena djela, ukazuje se posebno bitnim u slučaju kada nije moguće utvrditi koja je od odgovornih osoba u pravnoj osobi neposredno ostvarila obilježja kaznenog djela, npr. zbog hijerarhijske ili organizacijske neodređenosti ili složenosti unutar pravne osobe, a izvjesno je da jedna od njih jest. U tom će se slučaju, a navedeno je prepoznato i u sudskoj praksi, moći provesti kazneni postupak protiv pravne osobe, unatoč tome što se zbog postojanja stvarne zapreke neće moći provesti kazneni postupak protiv odgovorne osobe.

Uz članak 12.

Konvencija o borbi protiv podmićivanja stranih javnih službenika u međunarodnim poslovnim transakcijama (ratificirana Zakonom o potvrđivanju Konvencije o borbi protiv podmićivanja stranih javnih službenika u međunarodnim poslovnim transakcijama, „Narodne novine - Međunarodni ugovori“, broj 10/23.) inkriminira ponudu, davanje i obećanje mita stranom javnom službeniku kako bi strani javni službenik djelovao ili se suzdržao od djelovanja tijekom obavljanja službenih dužnosti. U kategoriju stranih javnih službenika pripadaju i zastupnici u zakonodavnom ili predstavničkom tijelu strane države ili međunarodne javne organizacije te Europskom parlamentu, koji spadaju u krug počinitelja kaznenog djela podmićivanja zastupnika iz članka 339. Kaznenog zakona.

Izvješće druge faze evaluacije Republike Hrvatske, usvojeno od Radne skupine za suzbijanje podmićivanja u međunarodnim poslovnim transakcijama, ukazalo je na potrebu revizije kaznenog djela podmićivanja zastupnika iz članka 339. Kaznenog zakona u pogledu radnji ili propuštanja stranih zastupnika radi kojih se mito daje, nudi ili obećava, kako bi izrijekom inkriminiralo podmićivanje stranih zastupnika radi obavljanja svih oblika radnji glasovanja, kao i radnji različitih od glasovanja.

Slijedom navedenoga, predlaže se da sve radnje aktivnog i pasivnog podmićivanja zastupnika na centraliziranoj i decentraliziranoj razini, razini Europske unije i međunarodnih javnih organizacija nađu pravni kontinuitet u ovom kaznenom djelu, na način da obuhvaćaju radnje zastupnika izvan zakonodavnog postupka, u zakonodavnom postupku koji prethodi glasovanju i prilikom glasovanja.

Uz članak 13.

U članak 386. Kaznenog zakona, koji sadrži popis akata Europske unije s kojima su odredbe Kaznenog zakona usklađene, dodaje se Direktiva (EU) 2024/1712. Naime, prema članku 2. Direktive (EU) 2024/1712, kada države članice donose mjere potrebne radi usklađivanja s predmetnom Direktivom, one moraju sadržavati upućivanje na tu Direktivu.

Uz članak 14.

Ovim člankom propisano je stupanje ovoga Zakona na snagu.

IV. OCJENA I IZVORI SREDSTVA POTREBNIH ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provedbu ovoga zakona sredstva su osigurana u okviru redovitog poslovanja Ministarstva pravosuđa, uprave i digitalne transformacije te nije potrebno osigurati dodatna financijska sredstva u državnom proračunu Republike Hrvatske.

V. RAZLIKE IZMEĐU RJEŠENJA KOJA SE PREDLAŽU KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA U ODNOSU NA RJEŠENJA IZ PRIJEDLOGA ZAKONA TE RAZLOZI ZBOG KOJIH SU TE RAZLIKE NASTALE

U članku 1. Konačnog prijedloga zakona predlaže se dopuniti članak 10. Kaznenog zakona (teritorijalno načelo) dodanim stavkom 2., kojim se izričito propisuje da se kazneno zakonodavstvo Republike Hrvatske primjenjuje i na svaku pravnu osobu za kazneno djelo počinjeno na području Republike Hrvatske, za koju postoje pretpostavke kaznene odgovornosti prema posebnom zakonu.

U članku 2. Konačnog prijedloga zakona predlaže se dopuniti članak 11. Kaznenog zakona (načelo zastave broda i registracije zrakoplova) novim stavkom 2. kojim se izričito propisuje da se kazneno zakonodavstvo Republike Hrvatske primjenjuje i na svaku pravnu osobu za kazneno djelo počinjeno na domaćem brodu ili zrakoplovu, bez obzira na to gdje se brod ili zrakoplov nalazi u vrijeme počinjenja kaznenog djela, za koju postoje pretpostavke kaznene odgovornosti prema posebnom zakonu.

U članku 3. Konačnog prijedloga zakona, kojim se mijenja i dopunjuje članak 14. Kaznenog zakona, predlaže se pravila o kriterijima primjene načela aktivnog personaliteta za pravne osobe izdvojiti u zasebne stavke 2. i 3., uz navođenje njihove kaznene odgovornosti prema posebnom zakonu.

U članku 4. Konačnog prijedloga zakona predlaže se dopuniti članak 18. Kaznenog zakona (posebnosti vezane uz pokretanje kaznenog postupka za kaznena djela počinjena izvan područja Republike Hrvatske) dodanim stavkom 8. kojim se izričito propisuje da će se u slučaju iz članka 14. stavaka 2. i 3. Kaznenog zakona (primjena načela aktivnog personaliteta prema pravnoj osobi) kazneni postupak prema pravnoj osobi pokrenuti i kada se odgovorna osoba u pravnoj osobi ne nalazi na području Republike Hrvatske. Ovime se osigurava uspostava jurisdikcije nad pravnom osobom po načelu aktivnog personaliteta i bez prisutnosti odgovorne osobe u pravnoj osobi na području Republike Hrvatske.

U članku 10. Konačnog prijedloga zakona predlaže se pooštavanje zakonske kaznenopravne politike kažnjavanja za kazneno djelo neovlaštene proizvodnje i prometa droga (članak 190. stavak 2. Kaznenog zakona), na potrebu kojega je ukazala praksa njegove primjene. Pooštavanje se predlaže u pogledu zakonskog minimuma kazne zatvora za ovo kazneno djelo, koji se predlaže povisiti s jedne na tri godine zatvora.

U članku 12. Konačnog prijedloga zakona predlaže se dorada teksta u pogledu predloženih izmjena zakonskog opisa kaznenog djela podmićivanja zastupnika (članak 339. Kaznenog zakona), na način da se izrijekom dodaje modalitet suzdržavanja zastupnika od glasovanja te se izraz „neku radnju“ zamjenjuje riječima: „službenu ili drugu radnju“. Navedeno se predlaže radi preciznosti zakonskog teksta i njegove usklađenosti s

terminologijom koju Kazneni zakon koristi prilikom propisivanja zakonskih opisa kaznenih djela protiv službene dužnosti, primanja mita (članak 293. Kaznenog zakona) i davanja mita (članak 294. Kaznenog zakona).

VI. PRIJEDLOZI I MIŠLJENJA DANI NA PRIJEDLOG ZAKONA KOJE PREDLAGATELJ NIJE PRIHVATIO, S OBRAZLOŽENJEM

Prijedlog Odbora za ravnopravnost spolova Hrvatskoga sabora, ponovljen u saborskoj raspravi od strane predsjednice toga Odbora te zastupnice Marije Lugarić (Klub zastupnika Socijaldemokratske partije Hrvatske), da se do drugog čitanja razmisli o uvođenju rodne perspektive u obrazloženju odredbe kojom se mijenja kazneno djelo trgovanja ljudima nije prihvaćen, s obzirom na to da je Zakon o izmjenama i dopunama Kaznenog zakona („Narodne novine“, broj 36/24.) omogućio uzimanje u obzir činjenice da određena kaznena djela nerazmjerno pogađaju žene. Tim je Zakonom uvedeno značenje izraza rodno utemeljenog nasilja nad ženama (članak 87. stavak 32. Kaznenog zakona), koje označava nasilje usmjereno na ženu zbog toga što je žena ili koje nerazmjerno pogađa žene. Takvo postupanje uzet će se kao otegotna okolnost ako Kaznenim zakonom nije izričito propisano teže kažnjavanje. Dakle, Kazneni zakon ovime već daje pravnu osnovu za strožu sudsku kaznenopravnu politiku kažnjavanja u slučaju kada kazneno djelo koje je počinjeno nerazmjerno pogađa žene.

U odnosu na prijedlog Odbora za pravosuđe Hrvatskoga sabora, zastupnice Sandre Benčić (Klub zastupnika Možemo!) i zastupnika Damira Bakića (Klub zastupnika Možemo!) da se razmotri kaznenopravna zaštita od napada na osobe koje obavljaju poslove od javnog interesa, poput vozača u javnom prijevozu, kroz moguće izjednačavanje sa značenjem izraza službene osobe (članak 87. stavak 3. Kaznenog zakona), ističemo kako je posebna kaznenopravna zaštita osoba koje obavljaju poslove od javnog interesa ili u javnoj službi osigurana kroz kazneno djelo prisila prema osobi koja obavlja poslove od javnog interesa ili u javnoj službi (članak 315.b Kaznenog zakona), a koje je uvedeno Zakonom o izmjenama i dopunama Kaznenog zakona („Narodne novine“, broj 126/19.). Ovo kazneno djelo propisuje i kvalificirane oblike koji se odnose na dovođenje u opasnost života i tijela, nanošenje teške tjelesne ozljede ili uporabu oružja ili opasnog oruđa. Javnim interesom može se smatrati onaj interes na koji svaki građanin ima pravo, slijedom čega se, a kako je pojašnjeno u obrazloženju Konačnog prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Kaznenog zakona, kojeg je usvojio Hrvatski sabor, 13. prosinca 2019., u kontekstu ovoga kaznenog djela, osobom koja obavlja poslove od javnog interesa mogu smatrati i osobe koje obavljaju poslove javnog prijevoza.

U odnosu na prijedlog zastupnice Marije Lugarić (Klub zastupnika Socijaldemokratske partije Hrvatske) da se razmotri strože kazneno sankcioniranje roditelja čija djeca, mlađa od četrnaest godina (ispod granice kaznene odgovornosti), čine kaznena djela, ukazujemo kako Kazneni zakon već predviđa kaznenopravno sankcioniranje roditelja, posvojitelja, skrbnika ili druge osobe koja grubo zanemaruje svoje dužnosti podizanja, odgoja i obrazovanja djeteta (kazneno djelo povrede djetetovih prava, članak 177. stavak 1. Kaznenog zakona). Zakonom o izmjenama i dopunama Kaznenog zakona („Narodne novine“, broj 126/19.) kazna zapriječena za ovaj oblik kaznenog djela je povišena i sada je ono kažnjivo kaznom zatvora u rasponu od jedne do tri godine. Ako se zbog ovoga kaznenog djela dijete odalo prosjačenju, prostituciji ili drugim oblicima društveno neprihvatljivog ponašanja ili je prouzročena teška tjelesna ozljeda djeteta, počinitelj (roditelj, posvojitelj, skrbnik) će se kazniti kaznom zatvora od jedne do osam godina (članak 177. stavak 3. Kaznenog zakona).

U odnosu na primjedbe da predloženom zakonskom opisu novog kaznenog djela dovođenja u opasnost života i imovine sustavom umjetne inteligencije (predloženi članak 215.a Kaznenog zakona) nedostaje preciznosti te upite o tome tko će odgovarati za predmetno kazneno djelo, koje su u saborskoj raspravi iznijeli zastupnici Tonči Restović (Klub zastupnika Socijaldemokratske partije Hrvatske), Ivica Baksa (Klub zastupnika Centra i Nezavisne platforme Sjevera), Marija Selak Raspudić (Klub nezavisnih zastupnika), Marijana Puljak (Klub zastupnika Centra i Nezavisne platforme Sjevera), Marin Miletić (Klub zastupnika Mosta i nezavisnog zastupnika Josipa Jurčevića), Damir Bakić (Klub zastupnika Možemo!) i Josip Ostrogović (Klub zastupnika Hrvatske demokratske zajednice), ukazuje se kako je predmetno kazneno djelo strukturirano na predloženi način kako bi moglo pratiti daljnji razvoj tehnologije umjetne inteligencije i njezinu široku primjenu te odgovoriti na izazove budućnosti. Svojstvo počinitelja ovoga kaznenog djela utvrđivat će sud u svakom konkretnom slučaju. U pravilu, kaznena odgovornost će ovisiti o tome tko je činio ili propustio činiti pojedine radnje u razvoju, testiranju, provjeri, nadzoru, upravljanju, uporabi sustava umjetne inteligencije ili na drugi način sustavom umjetne inteligencije, a koje su posljedično dovele do opasnosti za život ili tijelo ljudi ili za imovinu većeg opsega, odnosno do težih, zakonom propisanih, posljedica.

U odnosu na razmatranja iznesena na Oboru za pravosuđe Hrvatskoga sabora, u pogledu opasnosti od deepfake sadržaja te prijedloge koje su u saborskoj raspravi iznijeli zastupnici Damir Bakić (Klub zastupnika Možemo!), Sandra Benčić (Klub zastupnika Možemo!), Marija Selak Raspudić (Klub nezavisnih zastupnika), Tonči Restović (Klub zastupnika Socijaldemokratske partije Hrvatske), Ante Babić (Klub zastupnika Hrvatske demokratske zajednice) i Ivica Baksa (Klub zastupnika Centra i Nezavisne platforme Sjevera), kojima se predlaže razmotriti kriminaliziranje deepfake sadržaja, u kontekstu novog kaznenog djela dovođenja u opasnost života i imovine sustavom umjetne inteligencije, isti se ne prihvaćaju. Naime, razmatranje kaznenopravne zaštite društva od interakcije umjetne inteligencije i protupravnih radnji čovjeka išlo je u smjeru propisivanja kaznenog djela kojim se ugrožavaju ili povređuju najviša osobna dobra, poput života i tijela, ili imovina, ali samo ako je riječ o imovini većeg opsega (sukladno članku 87. stavku 28. Kaznenog zakona radi se o imovini koja prelazi iznos od 26.544,56 eura), odnosno imovinskoj šteti velikih razmjera (sukladno članku 87. stavku 27. Kaznenog zakona vrijednost imovinske štete je velikih razmjera ako prelazi 79.633,69 eura). U pogledu deepfake sadržaja, ukazujemo također, kako je Zakonom o izmjenama i dopunama Kaznenog zakona („Narodne novine“, broj 84/21.) uvedeno samostalno kazneno djelo zlouporabe snimke spolno eksplicitnog sadržaja (članak 144.a Kaznenog zakona) kojim se u stavku 2. inkriminira tzv. deepfake pornografija, te se kazneno sankcionira onoga tko uporabom računalnog sustava ili na drugi način izradi novu ili preinači postojeću snimku spolno eksplicitnog sadržaja i tu snimku uporabi kao pravu te time povrijedi privatnost osobe na toj snimci. Nadalje, pojedina postupanja koja uključuju uporabu umjetne inteligencije kroz deepfake sadržaje mogla bi se podvesti pod kaznena djela protiv časti i ugleda, uvredu (članak 147. Kaznenog zakona) i klevetu (članak 149. Kaznenog zakona).

U odnosu na primjedbe u pogledu izmijenjenog zakonskog opisa kaznenog djela podmićivanja zastupnika iz članka 339. Kaznenog zakona, koje su u saborskoj raspravi iznijeli zastupnici Tonči Restović (Klub zastupnika Socijaldemokratske partije Hrvatske), Marin Miletić (Klub zastupnika Mosta i nezavisnog zastupnika Josipa Jurčevića) i Josip Jurčević (Klub zastupnika Mosta i nezavisnog zastupnika Josipa Jurčevića), a tiču se široko propisanih modaliteta radnji počinjenja ovoga kaznenog djela, iste nisu prihvaćene. Naime, radnje koje se predlaže obuhvatiti izmijenjenim zakonskim opisom kaznenog djela podmićivanja zastupnika iz članka 339. Kaznenog zakona i do sad su bile kažnjive prema odredbama članka 293. Kaznenog zakona (primanje mita) i članka 294. Kaznenog zakona (davanje mita), a

predloženim izmjenama i dopunama Kaznenog zakona predlaže se da sve radnje aktivnog i pasivnog podmićivanja zastupnika na centraliziranoj i decentraliziranoj razini, razini Europske unije i međunarodnih javnih organizacija pronađu pravni kontinuitet u posebnom kaznenom djelu podmićivanja zastupnika (članak 339. Kaznenog zakona).

**TEKST ODREDBI VAŽEĆEG ZAKONA KOJE SE MIJENJAJU,
ODNOSNO DOPUNJUJU**

Članak 10.

Kazneno zakonodavstvo Republike Hrvatske primjenjuje se na svakoga tko počini kazneno djelo na njezinu području.

Članak 11.

Kazneno zakonodavstvo Republike Hrvatske primjenjuje se i na svakoga tko počini kazneno djelo na domaćem brodu ili zrakoplovu, bez obzira na to gdje se brod ili zrakoplov nalazi u vrijeme počinjenja kaznenog djela.

Članak 14.

(1) Kazneno zakonodavstvo Republike Hrvatske primjenjuje se prema hrvatskom državljaninu i osobi koja ima prebivalište u Republici Hrvatskoj, koja izvan područja Republike Hrvatske počini bilo koje drugo kazneno djelo osim onih koja su obuhvaćena odredbama iz članka 13. i članka 16. ovoga Zakona, ako je to kazneno djelo kažnjivo i prema zakonu države u kojoj je počinjeno.

(2) Odredba stavka 1. ovoga članka primijenit će se i kad počinitelj stekne hrvatsko državljanstvo nakon počinjenja kaznenog djela.

(3) U slučajevima iz stavka 1. i 2. ovoga članka kod kaznenih djela iz članka 115. stavka 3. i 4., članka 116., članka 153., članka 154., članka 158., članka 159., članka 161., članka 162., članka 163., članka 164., članka 166. i članka 169. ovoga Zakona te drugih kaznenih djela kod kojih je to predviđeno međunarodnim ugovorom kojeg je Republika Hrvatska stranka, kazneno zakonodavstvo Republike Hrvatske primijenit će se i kad kazneno djelo nije kažnjivo prema zakonu države u kojoj je počinjeno.

(4) Kad hrvatski državljani sudjeluju u mirovnim operacijama ili drugim međunarodnim aktivnostima izvan područja Republike Hrvatske i u takvim operacijama ili aktivnostima počine kazneno djelo, primjena zakonodavstva Republike Hrvatske ravnat će se prema odredbama ovog Zakona, ako međunarodnim ugovorom kojeg je Republika Hrvatska stranka nije predviđeno drugačije.

Članak 18.

(1) Kad je u slučaju primjene kaznenog zakonodavstva Republike Hrvatske prema odredbama članka 13. ovoga Zakona kazneni postupak pravomoćno dovršen u stranoj državi, glavni državni odvjetnik može odustati od kaznenog progona.

(2) U slučajevima iz članka 14. ovoga Zakona kazneni postupak radi primjene kaznenog zakonodavstva Republike Hrvatske neće se pokrenuti:

1. ako je pravomoćnom presudom izrečena kazna izvršena ili je u postupku izvršenja ili više ne može biti izvršena prema zakonu države u kojoj je osoba osuđena,
2. ako je počinitelj u stranoj državi pravomoćnom presudom oslobođen ili mu je kazna po zakonu države u kojoj je kazneno djelo počinio oproštena,
3. ako je nastupila zastara kaznenog progona.

(3) U slučajevima iz članka 14. stavka 1. i 2. ovoga Zakona kazneni postupak radi primjene kaznenog zakonodavstva Republike Hrvatske neće se pokrenuti ako se kazneno djelo po zakonu

države u kojoj je počinjeno progoni po prijedlogu ili privatnoj tužbi, a takav prijedlog ili tužba nisu podneseni.

(4) U slučajevima iz članka 14. stavka 3. ovoga Zakona kazneni postupak radi primjene kaznenog zakonodavstva Republike Hrvatske pokrenut će se i ako se kazneno djelo po zakonu države u kojoj je počinjeno progoni po prijedlogu ili privatnoj tužbi, a takav prijedlog ili tužba nisu podneseni.

(5) U slučajevima iz članka 15. i članka 17. ovoga Zakona kazneni postupak radi primjene kaznenog zakonodavstva Republike Hrvatske neće se pokrenuti:

1. ako je pravomoćnom presudom izrečena kazna izvršena ili je u postupku izvršenja ili više ne može biti izvršena prema zakonu države u kojoj je osoba osuđena,
2. ako je počinitelj u stranoj državi pravomoćnom presudom oslobođen ili mu je kazna po zakonu države u kojoj je kazneno djelo počinio oproštena,
3. ako se kazneno djelo po zakonu države u kojoj je počinjeno progoni po prijedlogu ili privatnoj tužbi, a takav prijedlog ili tužba nisu podneseni, ili je nastupila zastara kaznenog progona.

(6) U slučaju iz članka 16. ovoga Zakona kazneni postupak radi primjene kaznenog zakonodavstva Republike Hrvatske može se pokrenuti ako kazneni progon nije pokrenut pred Međunarodnim kaznenim sudom ili sudom druge države ili ako se ne može očekivati provođenje pravičnog postupka pred sudom države u kojoj je kazneno djelo počinjeno, sudom države čiji je počinitelj državljanin ili drugim sudom koji je nadležan za suđenje. Ako je kazneni postupak proveden u drugoj državi suprotno međunarodno priznatim standardima pravičnog suđenja, kazneni postupak može se pokrenuti samo uz odobrenje glavnog državnog odvjetnika.

(7) U slučaju iz članka 14., članka 15., članka 16. i članka 17. ovoga Zakona kazneni postupak će se pokrenuti samo ako se počinitelj nalazi na području Republike Hrvatske.

Članak 71.

(1) Sigurnosnu mjeru zabrane potpunog ili djelomičnog obavljanja određene dužnosti ili djelatnosti sud će izreći počinitelju koji je kazneno djelo počinio u obavljanju dužnosti ili djelatnosti ako postoji opasnost da će zlouporabom te dužnosti ili djelatnosti ponovno počiniti kazneno djelo.

(2) Mjera iz stavka 1. ovoga članka izriče se u trajanju od jedne do deset godina. Počinitelju koji je osuđen na kaznu zatvora, a nije mu izrečena uvjetna osuda niti je kazna zatvora zamijenjena radom za opće dobro, mjera iz stavka 1. ovoga članka izreći će se u trajanju koje je od jedne do deset godina dulje od izrečene kazne zatvora.

(3) Počinitelju kaznenog djela iz članka 105. stavka 3., članka 106. stavka 2. i 3., članka 111. točke 2., članka 112. stavka 1., članka 114., članka 116., članka 118., članka 119., članka 120., Glave XVI., počinjenog na štetu djeteta i Glave XVII. ovoga Zakona, sud će izreći zabranu obavljanja dužnosti ili djelatnosti u kojima dolazi u redoviti kontakt s djecom i kad ova djela nisu bila počinjena u obavljanju dužnosti i djelatnosti, ako postoji opasnost da će zlouporabom te dužnosti ili djelatnosti ponovno počiniti ta kaznena djela, a može je izreći i doživotno.

(4) Za vrijeme zabrane iz stavka 1. ovoga članka osuđenik se ne smije baviti određenom dužnosti ili djelatnosti samostalno, za drugu osobu, u pravnoj osobi, ni u ime druge osobe, niti smije ovlastiti drugu osobu da se bavi tom dužnošću ili djelatnošću u njegovo ime i po njegovim uputama.

(5) Ako počinitelj ne postupi prema zabrani obavljanja određene dužnosti ili djelatnosti kad je izrečena uz rad za opće dobro, uvjetnu osudu, ili za vrijeme uvjetnog otpusta shodno će se primijeniti odredbe članka 55. stavka 9., članka 58. stavka 5. ili članka 61. stavka 3. ovoga Zakona.

(6) Po proteku polovine trajanja sigurnosne mjere izrečene na temelju stavka 1. ovoga članka, sud može na prijedlog osuđenika obustaviti njeno izvršenje ako ustanovi da više ne postoji opasnost iz stavka 1. ovoga članka. Osuđenik može ponoviti prijedlog, ali ne prije proteka jedne godine od zadnjeg preispitivanja.

(7) Po proteku najdužeg vremena iz stavka 2. ovoga članka sigurnosnu mjeru izrečenu na temelju stavka 3. ovoga članka sud može na prijedlog osuđenika obustaviti ako ustanovi da više ne postoji opasnost iz stavka 1. ovoga članka. Osuđenik može ponoviti prijedlog, ali ne prije proteka jedne godine od zadnjeg preispitivanja.

(8) Sud će o presudi kojom je izrečena mjera iz stavka 1. ovoga članka obavijestiti tijelo nadležno za vođenje upisnika osoba koje obavljaju određene dužnosti ili djelatnosti.

Članak 81.

(1) Kazneni progon zastarijeva nakon:

- 40 godina za kaznena djela za koja se može izreći kazna dugotrajnog zatvora i kazna zatvora u trajanju dužem od 15 godina,
- 25 godina za kaznena djela za koja se može izreći kazna zatvora u trajanju dužem od 10 godina,
- 20 godina za kaznena djela za koja se može izreći kazna zatvora u trajanju dužem od 5 godina,
- 15 godina za kaznena djela za koja se može izreći kazna zatvora u trajanju dužem od 3 godine,
- 10 godina za kaznena djela za koja se može izreći kazna zatvora u trajanju dužem od jedne godine i
- 6 godina za ostala kaznena djela.

(2) Kazneni progon ne zastarijeva za kazneno djelo genocida (članak 88.), zločin agresije (članak 89.), zločina protiv čovječnosti (članak 90.), ratnog zločina (članak 91.), terorizma (članak 97. stavak 4.), teškog ubojstva (članak 111.), teškog ubojstva ženske osobe (članak 111.a), teška kaznena djela spolnog zlostavljanja i iskorištavanja djeteta (članak 166.), ubojstva osobe pod međunarodnom zaštitom (članak 352.) te drugih djela koja ne zastarijevaju prema Ustavu Republike Hrvatske ili međunarodnom pravu.

(3) Ako je prije proteka rokova iz stavka 1. ovoga članka donesena prvostupanjska presuda, zastara kaznenog progona produljuje se za dvije godine.

Članak 83.

(1) Izrečena se kazna zbog zastare ne može izvršiti kad od pravomoćne presude protekne:

- 40 godina od izrečene kazne dugotrajnog zatvora,
- 25 godina od izrečene kazne zatvora u trajanju duljem od deset godina,
- 20 godina od izrečene kazne zatvora u trajanju duljem od pet godina,
- 15 godina od izrečene kazne zatvora u trajanju duljem od tri godine,
- 10 godina od izrečene kazne zatvora u trajanju duljem od jedne godine,
- 6 godina od izrečene kazne zatvora u trajanju do jedne godine, novčane kazne kao glavne ili sporedne kazne.

(2) Ne zastarijeva izvršenje kazni izrečenih za kazneno djelo genocida (članak 88.), zločina agresije (članak 89.), zločina protiv čovječnosti (članak 90.), ratnog zločina (članak 91.), terorizma (članak 97. stavak 4.), teškog ubojstva (članak 111.), teškog ubojstva ženske osobe (članak 111.a), teška kaznena djela spolnog zlostavljanja i iskorištavanja djeteta (članak 166.), ubojstva osobe pod međunarodnom zaštitom (članak 352.) te drugih djela koja ne zastarijevaju prema Ustavu Republike Hrvatske ili međunarodnom pravu.

Članak 87.

- (1) Kazneno zakonodavstvo Republike Hrvatske su odredbe sadržane u ovom Zakonu i drugim zakonima Republike Hrvatske, kojima se određuju pretpostavke kažnjivosti i sankcije koje se mogu izreći počiniteljima kaznenih djela.
- (2) Protupravna radnja je radnja kojom su ispunjena obilježja kaznenog djela, a ne postoji razlog isključenja protupravnosti.
- (3) Službena osoba je državni dužnosnik ili službenik, dužnosnik ili službenik u jedinici lokalne i područne (regionalne) samouprave, nositelj pravosudne dužnosti, sudac porotnik, član Državnog sudbenog vijeća ili Državnoodvjetničkog vijeća, arbitar, javni bilježnik i stručni radnik koji obavlja poslove iz djelatnosti socijalne skrbi, odgoja i obrazovanja.
Službenom osobom smatra se i osoba koja u Europskoj uniji, stranoj državi, međunarodnoj organizaciji koje je Republika Hrvatska član, međunarodnom sudu ili arbitraži čiju sudbenost Republika Hrvatska prihvća, obavlja dužnosti povjerene osobama iz prethodne rečenice.
- (4) Vojna osoba je djelatna vojna osoba, ročnik, pričuvnik i kadet te državni službenik i namještenik raspoređen na službu u Oružanim snagama Republike Hrvatske.
- (5) Kad je službena osoba naznačena kao počinitelj kaznenog djela koje nije predviđeno u Glavi XXXIV. ovoga Zakona, ili kao osoba prema kojoj je počinjeno kazneno djelo, službenom osobom smatrat će se i vojna osoba.
- (6) Odgovorna osoba je fizička osoba koja vodi poslove pravne osobe ili joj je izričito ili stvarno povjereno obavljanje poslova iz područja djelovanja pravne osobe ili državnih tijela ili tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.
- (7) Dijete je osoba koja nije navršila osamnaest godina života.
- (8) Članovi obitelji su braćni ili izvanbraćni drug, životni partner ili neformalni životni partner, njihova zajednička djeca te djeca svakog od njih, srodnik po krvi u ravnoj lozi, srodnik u pobočnoj lozi zaključno do trećeg stupnja, srodnici po tazbini do zaključno drugog stupnja, posvojitelj i posvojenik.
- (9) Bliske osobe su članovi obitelji, bivši braćni ili izvanbraćni drug, bivši životni partner ili neformalni životni partner, sadašnji ili bivši partner u intimnoj vezi, osobe koje imaju zajedničko dijete i osobe koje žive u zajedničkom kućanstvu.
- (10) Izvanbraćni drug je osoba koja živi u izvanbraćnoj zajednici koja ima trajniji karakter ili koja traje kraće vrijeme ako je u njoj rođeno zajedničko dijete.
- (11) Neformalni životni partner je osoba koja živi u istospolnoj zajednici koja ima trajniji karakter.
- (12) Tajni podatak je podatak koji je prema posebnom zakonu označen kao klasificirani podatak. Ne smatra se tajnim podatkom podatak čiji je sadržaj suprotan ustavnom poretku Republike Hrvatske ili podatak koji je označen tajnim radi prikrivanja kaznenog djela, prekoračenja ili zlouporabe ovlasti te drugih oblika nezakonitog postupanja u državnim tijelima.
- (13) Službena tajna je podatak koji je prikupljen i koristi se za potrebe tijela javne vlasti, a koji je zakonom, drugim propisom ili općim aktom nadležnog tijela donesenim na temelju zakona proglašen službenom tajnom.
- (14) Izbori su izbori za Hrvatski sabor, Predsjednika Republike, Europski parlament, predstavnička tijela u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave, općinske načelnike, gradonačelnike, župane, gradonačelnika Grada Zagreba te postupak odlučivanja na državnom referendumu.
- (15) Isprava je svaki predmet koji sadrži zapis, znak ili sliku koji je podoban ili određen da služi kao dokaz neke činjenice koja ima vrijednost za pravne odnose.
- (16) Pokretna stvar je i svaka proizvedena ili skupljena energija za davanje svjetlosti, topline ili kretanja, kao i telefonski impulsi.

- (17) Motorno vozilo je svako prometno sredstvo na motorni pogon u kopnenom, vodenom i zračnom prometu.
- (18) Računalni sustav je svaka naprava ili skupina međusobno spojenih ili povezanih naprava, od kojih jedna ili više njih na osnovi programa automatski obrađuju podatke, kao i računalni podaci koji su u njega spremljeni, obrađeni, učitani ili preneseni za svrhe njegovog rada, korištenja, zaštite i održavanja.
- (19) Računalni podatak je svako iskazivanje činjenica, informacija ili zamisli u obliku prikladnom za obradu u računalnom sustavu.
- (20) Računalni program je skup računalnih podataka koji su u stanju prouzročiti da računalni sustav izvrši određenu funkciju.
- (21) Zločin iz mržnje je kazneno djelo počinjeno zbog rasne pripadnosti, boje kože, vjeroispovijesti, nacionalnog ili etničkog podrijetla, jezika, invaliditeta, spola, spolnog opredjeljenja ili rodnog identiteta druge osobe. Takvo postupanje uzet će se kao otegotna okolnost ako ovim Zakonom nije izričito propisano teže kažnjavanje.
- (22) Imovinskom korišću od kaznenog djela smatra se neposredna imovinska korist ostvarena počinjenjem kaznenog djela, imovina u koju je promijenjena ili pretvorena neposredna imovinska korist od kaznenog djela, kao i svaka druga korist koja je ostvarena od neposredne imovinske koristi od kaznenog djela ili imovine u koju je promijenjena ili pretvorena neposredna imovinska korist od kaznenog djela bez obzira nalazi li se na području Republike Hrvatske ili izvan njega.
- (23) Imovinom se smatra imovina bilo koje vrste, neovisno o tome je li materijalna ili nematerijalna, pokretna ili nepokretna, odnosno pravni dokumenti ili instrumenti kojima se dokazuje pravo na ili interes za takvu imovinu.
- (24) Mito je svaka nepripadna nagrada, dar ili druga imovinska ili neimovinska korist bez obzira na vrijednost.
- (25) Žrtva kaznenog djela je fizička osoba koja je pretrpjela fizičke i duševne posljedice, imovinsku štetu ili bitnu povredu temeljnih prava i sloboda koji su izravna posljedica kaznenog djela. Žrtvom kaznenog djela smatraju se i bračni i izvanbračni drug, životni partner ili neformalni životni partner te potomak, a ako njih nema, predak, brat i sestra one osobe čija je smrt izravno prouzročena kaznenim djelom te osoba koju je ona na temelju zakona bila dužna uzdržavati.
- (26) Riječi i pojmovni sklopovi koji imaju rodno značenje bez obzira na to jesu li u ovom Zakonu korišteni u muškom ili ženskom rodu odnose se na jednak način na muški i ženski rod.
- (27) Vrijednost imovine, imovinske štete, imovinske koristi, porezne obveze i državne potpore je velikih razmjera ako prelazi 79.633,69 eura. Razaranja prouzročena kaznenim djelima su velika ako prelaze 79.633,69 eura.
- (28) Vrijednost imovine je većeg opsega ako prelazi 26.544,56 eura.
- (29) Vrijednost stvari, imovinskog prava i imovinske koristi je velika ako prelazi 7963,37 eura. Vrijednost imovinske koristi i štete je znatna ako prelazi 7963,37 eura.
- (30) Vrijednost stvari, imovinskog prava i imovinske koristi je mala ako ne prelazi 132,72 eura.
- (31) Bezgotovinski instrument plaćanja je pokretna stvar, isprava i računalni podatak odnosno program, zaštićeni uređaj, predmet ili zapis ili njihova kombinacija, osim zakonskih sredstava plaćanja, koji jest ili nije u fizičkom obliku, a nositelju ili korisniku omogućuje, samostalno ili u vezi s postupkom, odnosno nizom postupaka, prijenos novca ili novčane vrijednosti i pomoću digitalnih sredstava razmjene. Digitalno sredstvo razmjene znači bilo kakav elektronički novac i virtualne valute.
- (32) Rodno utemeljeno nasilje nad ženama označava nasilje usmjereno na ženu zbog toga što je žena ili koje nerazmjerno pogađa žene. Takvo postupanje uzet će se kao otegotna okolnost ako ovim Zakonom nije izričito propisano teže kažnjavanje.

Članak 106.

- (1) Tko uporabom sile ili prijetnje, obmanom, prijevarom, otmicom, zlouporabom ovlasti ili teškog položaja ili odnosa ovisnosti, davanjem ili primanjem novčane naknade ili druge koristi radi dobivanja pristanka osobe koja ima nadzor nad drugom osobom, ili na drugi način vrbuje, preveze, prevede, skriva ili prima osobu ili razmjenjuje ili prenosi nadzor nad osobom radi iskorištavanja njezinog rada putem prisilnog rada ili služenja, uspostavom ropstva ili njemu sličnog odnosa, ili radi njezinog iskorištavanja za prostituciju ili druge oblike spolnog iskorištavanja uključujući i pornografiju ili za sklapanje nedozvoljenog ili prisilnog braka, ili radi uzimanja dijelova njezinog tijela, ili radi njezinog korištenja u oružanim sukobima ili radi činjenja protupravne radnje, kaznit će se kaznom zatvora od jedne do deset godina.
- (2) Kaznom iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se tko vrbuje, preveze, prevede, skriva ili prima djetete, ili razmjenjuje ili prenosi nadzor nad djetetom radi iskorištavanja njegovog rada putem prisilnog rada ili služenja, uspostavom ropstva ili njemu sličnog odnosa, ili radi njegovog iskorištavanja za prostituciju ili druge oblike spolnog iskorištavanja uključujući i pornografiju ili za sklapanje nedozvoljenog ili prisilnog braka ili za nezakonito posvojenje, ili radi uzimanja dijelova njegovog tijela, ili radi njegovog korištenja u oružanim sukobima.
- (3) Ako je kazneno djelo iz stavka 1. ovoga članka počinjeno prema djetetu, ili je kazneno djelo iz stavka 1. ili 2. ovoga članka počinila službena osoba u obavljanju svoje službe, ili je počinjeno u odnosu na veći broj osoba, ili je svjesno doveden u opasnost život jedne ili više osoba, počinitelj će se kazniti kaznom zatvora od tri do petnaest godina.
- (4) Kaznom iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se tko znajući da je osoba žrtva trgovanja ljudima koristi njezine usluge koje su rezultat jednog od oblika njezinog iskorištavanja navedenog u stavku 1. i 2. ovoga članka.
- (5) Tko s ciljem omogućavanja počinjenja djela iz stavka 1., 2. i 3. ovoga članka zadrži, oduzme, sakrije, ošteti ili uništi putnu ispravu ili ispravu o dokazivanju identiteta druge osobe, kaznit će se kaznom zatvora do tri godine.
- (6) Za pokušaj kaznenog djela iz stavka 5. ovoga članka počinitelj će se kazniti.
- (7) Pristanak na iskorištavanje same osobe na čiju štetu je trgovanje ljudima počinjeno bez utjecaja je na postojanje tog kaznenog djela.

Članak 190.

- (1) Tko neovlašteno proizvede ili preradi tvari koje su propisom proglašene drogom, kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.
- (2) Tko proizvede, preradi, prenese, izveze ili uveze, nabavi ili posjeduje tvari iz stavka 1. ovoga članka koje su namijenjene neovlaštenoj prodaji ili stavljanju na drugi način u promet ili ih neovlašteno ponudi na prodaju, proda ili posreduje u prodaji ili kupnji ili na drugi način neovlašteno stavi u promet, kaznit će se kaznom zatvora od jedne do dvanaest godina.
- (3) Tko ponudi na prodaju, proda ili posreduje u prodaji tvari iz stavka 1. ovoga članka osobi s težim duševnim smetnjama, ili djetetu, ili to učini u školi ili na drugom mjestu koje služi obrazovanju, odgoju, sportskoj ili društvenoj aktivnosti djece ili u njegovoj neposrednoj blizini ili u kaznenoj ustanovi, ili tko za počinjenje djela iz stavka 2. ovoga članka iskoristi djetete, ili ako to učini službena osoba u obavljanju službe ili odgovorna osoba u obavljanju javne ovlasti, kaznit će se kaznom zatvora od tri do petnaest godina.
- (4) Tko organizira mrežu preprodavatelja ili posrednika radi počinjenja kaznenog djela iz stavka 2. i 3. ovoga članka, kaznit će se kaznom zatvora od najmanje tri godine.
- (5) Tko kaznenim djelom iz stavka 2., 3. i 4. ovoga članka prouzroči znatno oštećenje zdravlja većeg broja ljudi ili smrt osobe kojoj je prodao tvar iz stavka 1. ovoga članka ili je posredovao u njezinoj prodaji, kaznit će se kaznom zatvora od najmanje pet godina.

(6) Tko napravi, nabavi, prenese, izveze ili uveze ili posjeduje opremu, materijal ili tvari koje se mogu uporabiti za izradu tvari iz stavka 1. ovoga članka, za koje zna da su namijenjeni njihovoj neovlaštenoj proizvodnji, kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

(7) Proizvodnjom droge u smislu ovoga Zakona smatra se i neovlašteni uzgoj biljke ili gljive iz koje se može dobiti droga.

(8) Tvari iz stavka 1. ovoga članka, tvari koje se mogu uporabiti za njihovu izradu, biljke, gljive ili dijelovi biljaka ili gljiva iz kojih se mogu dobiti tvari iz stavka 1. ovoga članka, sredstva za njihovu proizvodnju ili preradu, sredstva prijevoza preuređena za skrivanje tih tvari i sredstva za njihovo trošenje će se oduzeti.

(9) Počinitelja kaznenog djela iz stavka 1., 2., 3., 4. i 6. ovoga članka koji je dobrovoljno bitno pridonio otkrivanju djela iz ovoga članka sud može osloboditi kazne.

Članak 339.

(1) Tko kao zastupnik u Hrvatskom saboru, Europskom parlamentu, zakonodavnom tijelu ili predstavničkom tijelu strane države ili međunarodne javne organizacije ili kao vijećnik u predstavničkom tijelu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave zahtijeva ili primi mito ili prihvati ponudu ili obećanje mita za sebe ili drugoga kako bi u zakonodavnom ili predstavničkom tijelu glasovao na određen način, kaznit će se kaznom zatvora od jedne do osam godina.

(2) Kaznom iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se tko zastupniku u Hrvatskom saboru, Europskom parlamentu, u zakonodavnom tijelu ili predstavničkom tijelu strane države ili međunarodne javne organizacije ili vijećniku u predstavničkom tijelu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave ponudi, obeća ili daje mito namijenjeno toj ili drugoj osobi kako bi u zakonodavnom ili predstavničkom tijelu glasovao na određen način ili tko posreduje pri takvom podmićivanju.

(3) Strana država u stavcima 1. i 2. ovoga članka uključuje sve razine vlasti te države ili organiziranog stranog područja.

Članak 386.

Ovaj Zakon sadrži odredbe koje su u skladu sa sljedećim aktima Europske unije:

1. Direktiva Vijeća 2002/90/EZ od 28. studenoga 2002. o definiranju olakšavanja neovlaštenog ulaska, tranzita i boravka

(SL L 328, 5. 12. 2002.),

2. Direktiva 2005/35/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 7. rujna 2005. o onečišćenju mora s brodova i uvođenju sankcija za kršenja (SL L 255, 30. 9. 2005.), kako je posljednji put izmijenjena Direktivom 2009/123/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 21. listopada 2009. o izmjeni Direktive 2005/35/EZ o onečišćenju s brodova i uvođenju sankcija za kršenja (SL L 280, 27. 10. 2009.),

3. Direktiva 2008/98/Europskog parlamenta i Vijeća od 19. studenoga 2008. o otpadu i stavljanju izvan snage određenih direktiva (SL L 312, 22. 11. 2008.),

4. Direktiva 2008/99/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 19. studenoga 2008. o zaštiti okoliša putem kaznenog prava (SL L 328, 6. 12. 2008.),

5. Direktiva 2009/52/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 18. lipnja 2009. o minimalnim standardima za sankcije i mjere za poslodavce državljana trećih zemalja s nezakonitim boravkom (SL L 168, 30. 6. 2009.),

6. Direktiva 2010/53/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 7. srpnja 2010. o standardima kvalitete i sigurnosti ljudskih organa namijenjenih transplantaciji (SL L 207, 6. 8. 2010.),

7. Direktiva 2011/36/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 5. travnja 2011. o sprječavanju i suzbijanju trgovanja ljudima i zaštiti njegovih žrtava te o zamjeni Okvirne odluke Vijeća 2002/629/PUP (SL L 101, 15. 4. 2011.),

8. Direktiva 2011/93/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 13. prosinca 2011. o suzbijanju seksualnog zlostavljanja i seksualnog iskorištavanja djece i dječje pornografije, te o zamjeni Okvirne odluke Vijeća 2004/68/PUP (SL L 335, 17. 12. 2011.),
9. Direktiva 2012/29/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2012. o uspostavi minimalnih standarda za prava, potporu i zaštitu žrtava kaznenih djela te o zamjeni Okvirne odluke Vijeća 2001/220/PUP (SL L 315, 14. 11. 2012.),
10. Direktiva 2013/40/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 12. kolovoza 2013. o napadima na informacijske sustave i o zamjeni Okvirne odluke Vijeća 2005/222/PUP (SL L 218, 14. 8. 2013.),
11. Direktiva 2014/42/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 3. travnja 2014. o zamrzavanju i oduzimanju predmeta i imovinske koristi ostvarene kaznenim djelima u Europskoj uniji (SL L 127, 29. 4. 2014.),
12. Direktiva 2014/62/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o kaznenopravnoj zaštiti eura i drugih valuta od krivotvorenja, kojom se zamjenjuje Okvirnu odluku Vijeća 2000/383/PUP (SL L 151, 21. 5. 2014.),
13. Direktiva 2014/57/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 16. travnja 2014. o kaznenopravnim sankcijama za zlouporabu tržišta (SL L 173, 12. 6. 2014.),
14. Direktiva 2016/343/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 9. ožujka 2016. o jačanju određenih vidova pretpostavke nedužnosti i prava sudjelovati na raspravi u kaznenom postupku (SL L 65, 11. 3. 2016.),
15. Direktiva 2016/800/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 11. svibnja 2016. o postupovnim jamstvima za djecu koja su osumnjičeni ili optuženici u kaznenim postupcima (SL L 132, 21. 5. 2016.), ».
16. Direktiva (EU) 2017/541 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. ožujka 2017. o suzbijanju terorizma i zamjeni Okvirne odluke Vijeća 2002/475/PUP i o izmjeni Odluke Vijeća 2005/671/PUP (SL L 88, 31. 3. 2017.),
17. Direktiva (EU) 2017/1371 Europskog parlamenta i Vijeća od 5. srpnja 2017. o suzbijanju prijevara počinjenih protiv financijskih interesa Unije kaznenopravnim sredstvima (SL L 198, 28. 7. 2017.),
18. Direktiva (EU) 2018/1673 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2018. o borbi protiv pranja novca kaznenopravnim sredstvima (SL L 284, 12. 11. 2018.),
19. Direktiva (EU) 2019/713 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. travnja 2019. o borbi protiv prijevara i krivotvorenja u vezi s bezgotovinskim sredstvima plaćanja i zamjeni Okvirne odluke Vijeća 2001/413/PUP (SL L 123, 10. 5. 2019.),
20. Okvirna odluka Vijeća 2001/500/PUP od 26. lipnja 2001. o pranju novca, identifikaciji, praćenju, zamrzavanju, pljenidbi i oduzimanju imovine i imovinske koristi ostvarene kaznenim djelima (SL L 182, 5. 7. 2001.),
21. Okvirna odluka Vijeća 2002/946/PUP od 28. studenoga 2002. o jačanju kaznenopravnog okvira za sprečavanje pomaganja neovlaštenog ulaska, tranzita i boravka (SL L 328, 5. 12. 2002.),
22. Okvirna odluka Vijeća 2004/757/PUP od 25. listopada 2004. o utvrđivanju minimalnih odredaba vezanih za elemente kaznenih djela i sankcija u području nezakonite trgovine drogom (SL L 335, 11. 11. 2004.),
23. Okvirna odluka Vijeća 2005/212/PUP od 24. veljače 2005. o oduzimanju imovinske koristi, sredstava i imovine pribavljene kaznenim djelom (SL L 68, 15. 3. 2005.),
24. Okvirna odluka Vijeća 2008/913/PUP od 28. studenoga 2008. o suzbijanju određenih oblika i načina izražavanja rasizma i ksenofobije kaznenopravnim sredstvima (SL L 328, 6. 12. 2008.),
25. Konvencija o provedbi Sporazuma iz Schengena (SL L 239, 22. 9. 2000.).

Prilog: Izjava o usklađenosti prijedloga propisa s pravnom stečevinom Europske unije,
s tablicom usporednog prikaza

**IZJAVA O USKLADENOSTI PRIJEDLOGA PROPISA S PRAVNOM STEČEVINOM
EUROPSKE UNIJE**

1. Naziv prijedloga propisa

Zakon o izmjenama i dopunama Kaznenog zakona (II. čitanje)

2. Stručni nositelj izrade prijedloga propisa

MINISTARSTVO PRAVOSUDA, UPRAVE I DIGITALNE TRANSFORMACIJE

3. Veza s Programom Vlade Republike Hrvatske za preuzimanje i provedbu pravne stečevine Europske unije

Predviđeno Programom Vlade Republike Hrvatske za preuzimanje i provedbu pravne stečevine Europske unije za 2025. godinu.

Rok: IV. kvartal 2025.

4. Preuzimanje odnosno provedba pravne stečevine Europske unije

a) Odredbe primarnih izvora prava Europske unije

Ugovor o funkcioniranju Europske unije

članak/članci članak 82. stavak 2. i članak 83. stavak 1.

b) Sekundarni izvori prava Europske unije

Direktiva (EU) 2024/1712 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. lipnja 2024. o izmjeni Direktive 2011/36/EU o sprečavanju i suzbijanju trgovanja ljudima i zaštiti njihovih žrtava (SL L, 2024/1712, 24.6.2024.)

32024L1712

- Članak 1. preuzeto: Kazneni zakon („Narodne novine“, br. 125/11., 144/12., 56/15., 61/15. – ispravak, 101/17., 118/18., 126/19., 84/21., 114/22., 114/23. i 36/24.) (NN 36/24)
- Članak 1. preuzeto: Zakon o kaznenom postupku („Narodne novine“, br. 152/08., 76/09., 80/11., 91/12., 143/12., 56/13., 145/13., 152/14., 70/17., 126/19., 126/19., 130/20., 80/22., 36/24. i 72/25.) (NN 72/25)
- Članak 1. preuzeto: Zakon o odgovornosti pravnih osoba za kaznena djela (Narodne novine, br. 151/03., 110/07., 45/11., 143/12., 114/22. i 114/23.) (NN 114/23)
- Članak 1. preuzeto: Prekršajni zakon (Narodne novine, br. 107/07., 39/13., 157/13., 110/15., 70/17., 118/18. i 114/22.) (NN 114/22)
- Članak 1. preuzeto: Zakon o socijalnoj skrbi (Narodne novine, br. 18/22., 46/22., 119/22., 71/23., 156/23. i 61/25.) (NN 61/25)

- Članak 1. preuzeto: Odluka o donošenju Nacionalnog plana za suzbijanje trgovanja ljudima za razdoblje do 2030. godine i Akcijskog plana za provedbu Nacionalnog plana za suzbijanje trgovanja ljudima za razdoblje do 2030. godine, za razdoblje od 2024. do 2026. godine (Narodne novine 127/24.) (NN 127/24)
- Članak 1. preuzeto: Odluka o osnivanju Nacionalnog odbora za suzbijanje trgovanja ljudima (Narodne novine, br. 136/20. i 2/25.) (NN 2/25)

c) Ostali izvori prava Europske unije

-

5. Prilog: tablice usporednih prikaza za propise kojima se preuzimaju odredbe sekundarnih izvora prava Europske unije u zakonodavstvo Republike Hrvatske

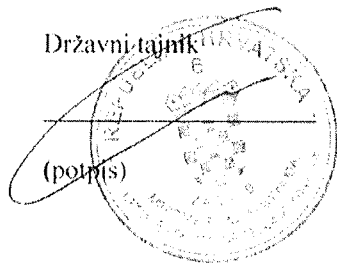
Da.

Potpis EU koordinатора stručnog nositelja izrade prijedloga propisa, datum i pečat

Ivan Crnčec

Državni tajnik

(potpis)

6. 10. 2025.

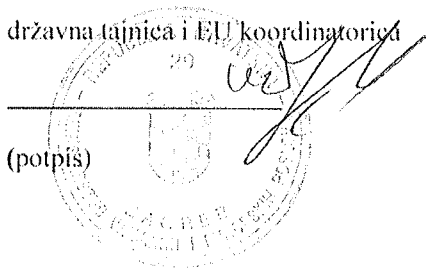
(datum i pečat)

Potpis EU koordinатора Ministarstva vanjskih i europskih poslova, datum i pečat

Andreja Metelko - Zgombić

državna tajnica i EU koordinatori

(potpis)

7. 10. 2025.

(datum i pečat)

USPOREDNI PRIKAZ PODUDARANJA ODREDBI PROPISA EUROPSKE UNIJE S PRIJEDLOGOM PROPISA

1. Naziv propisa Europske unije

Direktiva (EU) 2024/1712 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. lipnja 2024. o izmjeni Direktive 2011/36/EU o sprečavanju i suzbijanju trgovanja ljudima i zaštiti njegovih žrtava

2. Naziv prijedloga propisa

Zakon o izmjenama i dopunama Kaznenog zakona (II. čitanje)

3. Usklađenost odredbi propisa Europske unije (sekundarni izvori prava) s odredbama prijedloga propisa

a)	b)	c)	d)
Odredbe propisa Europske unije	Odredbe prijedloga propisa	Je li sadržaj odredbe propisa Europske unije u potpunosti preuzet u odredbu prijedloga propisa?	Obrazloženje (ako sadržaj odredbe propisa Europske unije nije preuzet ili je djelomično preuzet u odredbu prijedloga propisa)

Članak 1. Izmjene Direktive 2011/36/EU Direktiva 2011/36/EU mijenja se kako slijedi: 1.članak 2. mijenja se kako slijedi: (a)stavak 3. zamjenjuje se sljedećim: „3. Iskorištavanje uključuje barem iskorištavanje prostitucije drugih ili druge oblike seksualnog iskorištavanja, prisilni rad ili prisilne usluge, uključujući prosjačenje, ropstvo ili prakse slične ropstvu, služenje ili iskorištavanje kriminalnih aktivnosti ili odstranjivanje organa ili iskorištavanje zamjenskog majčinstva, prisilnog braka ili nezakonitog posvajanja.” ; (b)stavak 5. zamjenjuje se sljedećim: „5. Ako postupanje iz stavka 1. uključuje dijete, ono je kažnjivo kazneno djelo trgovanja ljudima čak i ako nije korištena nijedna od radnji navedenih u stavku 1. Ovaj se stavak ne primjenjuje na	Članak 3. U članku 14. iza stavka 1. dodaju se novi stavci 2. i 3. koji glase: „(2) Kazneno zakonodavstvo Republike Hrvatske primjenjuje se prema pravnoj osobi registriranoj u Republici Hrvatskoj za bilo koje drugo kazneno djelo počinjeno izvan područja Republike Hrvatske osim onih koja su obuhvaćena odredbama iz članka 13. i članka 16. ovoga Zakona, ako je to kazneno djelo kažnjivo i prema zakonu države u kojoj je počinjeno, a za koju postoje pretpostavke kaznene odgovornosti prema posebnom zakonu.	Djelomično preuzeto	Preuzeto u: Kazneni zakon („Narodne novine“, br. 125/11., 144/12., 56/15., 61/15. – ispravak, 101/17., 118/18., 126/19., 84/21., 114/22., 114/23. i 36/24.) (NN 36/24) članak/članci 10., 15., 22.

iskorištavanje zamjenskog majčinstva iz stavka 3., osim ako je zamjenska majka dijete.” ; 2.članak 4. mijenja se kako slijedi: (a)u stavku 2. točka (d) zamjenjuje se sljedećim: „(d)počinjeno uz uporabu teškog nasilja ili je imalo za posljedicu posebno tešku štetu za žrtvu, uključujući tjelesnu ili psihološku štetu.” ; (b)stavak 3. zamjenjuje se sljedećim: „3. Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da se, kada se odnose na kazneno djelo iz članka 2., u skladu s relevantnim odredbama nacionalnog prava, sljedeće okolnosti smatraju otegotnim okolnostima: (a)kazneno djelo počinili su javni službenici pri obavljanju svojih dužnosti; (b)počinitelj je olakšao ili počinio, s pomoću informacijskih i komunikacijskih tehnologija, radnju širenja slika ili videozapisa ili sličnog materijala seksualne prirode koji uključuje žrtvu.” ; 3.članak 5. mijenja se kako slijedi: (a)u stavku 1. uvodni tekst zamjenjuje se sljedećim:	(3) Kazneno zakonodavstvo Republike Hrvatske primjenjuje se prema stranoj pravnoj osobi koja ima registriranu podružnicu u Republici Hrvatskoj, a za koju stranu pravnu osobu postoje pretpostavke kaznene odgovornosti prema posebnom zakonu za bilo koje drugo kazneno djelo odgovorne osobe te podružnice počinjeno izvan područja Republike Hrvatske osim onih koja su obuhvaćena odredbama iz članka 13. i članka 16. ovoga Zakona, ako je to kazneno djelo kažnjivo i prema zakonu države u kojoj je počinjeno.“. Dosadašnji stavak 2. postaje stavak 4. U dosadašnjem stavku 3. koji postaje stavak 5. riječi: „stavka 1. i 2.“ zamjenjuju se riječima: „stavka 1. do 4.“, a iza riječi: „kod kaznenih djela iz“ dodaju		
---	---	--	--

„1. Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da pravne osobe mogu odgovarati za kaznena djela iz članka 2., članka 3. i članka 18.a stavka 1. koja su počinjena u njihovu korist od strane bilo koje osobe koja je djelovala samostalno ili kao dio tijela te pravne osobe, koja ima vodeći položaj unutar te pravne osobe, a temelji se na:” ; (b)stavci 2. i 3. zamjenjuju se sljedećim: „2. Države članice također osiguravaju da pravna osoba može odgovarati za slučajeve u kojima je nedostatak nadzora ili kontrole od strane osobe iz stavka 1. omogućio da osoba podređena toj pravnoj osobi počinji kaznena djela iz članka 2., članka 3. i članka 18.a stavka 1. u korist te pravne osobe. 3. Odgovornost pravne osobe na temelju stavaka 1. i 2. ne isključuje mogućnost pokretanja kaznenog postupka protiv fizičkih osoba koje su počinitelji, poticatelji ili supočinitelji kaznenih djela iz članka 2., članka 3. i članka 18.a stavka 1.” ; 4.članak 6. zamjenjuje se sljedećim: „Članak 6. Sankcije za pravne osobe 1. Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da su u odnosu na pravnu osobu koja odgovara na temelju članka 5. stavka 1. ili 2.	se riječi: „članka 105., članka 106.,“. Dosadašnji stavak 4. postaje stavak 6. Članak 9. Članak 106. mijenja se i glasi: „(1) Tko uporabom sile ili prijetnje, obmanom, prijevarom, otmicom, zlouporabom ovlasti ili teškog položaja ili odnosa ovisnosti, davanjem ili primanjem novčane naknade ili druge koristi radi dobivanja pristanka osobe koja ima nadzor nad drugom osobom, ili na drugi način vrbuje, preveze, prevede, skriva ili prima osobu ili razmjenjuje ili prenosi nadzor nad osobom radi iskorištavanja njezina rada putem prisilnog rada ili služenja, uspostavom ropstva ili njemu sličnog odnosa, ili radi njezina		
--	---	--	--

zapriječene učinkovite, razmjerne i odvrćajuće kaznene ili nekaznene sankcije ili mjere. 2. Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da sankcije ili mjere za pravne osobe koje na temelju članka 5. stavka 1. ili 2. odgovaraju za kaznena djela iz članka 2., članka 3. i članka 18.a stavka 1. uključuju kaznene ili nekaznene novčane kazne te da mogu uključivati druge kaznene ili nekaznene sankcije ili mjere, kao što su: (a) ukidanje prava na javne naknade ili javnu pomoć; (b) isključenje iz pristupa javnom financiranju, uključujući postupke javne nabave, bespovratna sredstva, koncesije i dozvole; (c) privremena ili trajna zabrana obavljanja poslovne djelatnosti; (d) oduzimanje dozvola i odobrenja za obavljanje djelatnosti koje su dovele do relevantnog kaznenog djela; (e) određivanje sudskog nadzora; (f) sudski nalog za likvidaciju; (g) zatvaranje objekata koji su upotrijebljeni za počinjenje kaznenog djela; (h) ako postoji javni interes, objavljivanje cjelokupne sudske odluke, ili njezina dijela, koja se odnosi na počinjeno kazneno djelo i izrečene sankcije ili mjere, ne dovodeći u pitanje pravila o privatnosti i zaštiti osobnih podataka.” ; 5. članak 7. briše se; 6. članak 8. zamjenjuje se sljedećim: „Članak 8.	iskorištavanja za prostituciju ili druge oblike spolnog iskorištavanja uključujući i pornografiju ili za sklapanje nedozvoljenog ili prisilnog braka, ili radi uzimanja dijelova njezina tijela, ili radi njezina korištenja u oružanim sukobima ili radi činjenja protupravne radnje, ili radi njezina iskorištavanja za zamjensko majčinstvo, kaznit će se kaznom zatvora od jedne do deset godina. (2) Kaznom iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se tko vrbuje, preveze, prevede, skriva ili prima dijete, ili razmjenjuje ili prenosi nadzor nad djetetom radi iskorištavanja njegova rada putem prisilnog rada ili služenja, uspostavom ropstva ili njemu sličnog odnosa, ili radi njegova iskorištavanja za prostituciju ili druge oblike spolnog iskorištavanja uključujući i pornografiju ili za sklapanje nedozvoljenog ili prisilnog braka ili za nezakonito posvojenje, ili radi uzimanja dijelova njegova tijela, ili radi njegova		
--	---	--	--

Neprovođenje kaznenog progona ili neprimjenjivanje sankcija u odnosu na žrtve Države članice, u skladu s temeljnim načelima svojih pravnih sustava, poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da su nadležna nacionalna tijela ovlaštena ne provoditi kazneni progon ili ne primjenjivati sankcije u odnosu na žrtve trgovanja ljudima zbog njihove uključenosti u kaznena djela ili druge nezakonite aktivnosti koje su bile prisiljene počiniti kao neposrednu posljedicu njihova podvrgavanja bilo kojem od djela iz članka 2.” ; 7.članak 9. mijenja se kako slijedi: (a)stavak 1. zamjenjuje se sljedećim: „1. Države članice osiguravaju da istraga ili progon kaznenih djela iz članka 2., članka 3. i članka 18.a stavka 1. ne ovisi o prijavi ili optužbi žrtve i da se kazneni postupak može nastaviti čak i ako je žrtva povukla svoju izjavu.” ; (b)stavak 3. zamjenjuje se sljedećim: „3. Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da su osobe, jedinice ili službe odgovorne za istragu ili progon kaznenih djela iz članaka 2. i 3. odgovarajuće osposobljene. Države članice osiguravaju da osobe, jedinice ili službe koje istražuju i kazneno gone kaznena djela iz članaka 2. i 3., ako su ta kaznena djela počinjena ili	korištenja u oružanim sukobima ili radi činjenja protupravne radnje, ili radi njegova iskorištavanja za zamjensko majčinstvo. (3) Ako je kazneno djelo iz stavka 1. ovoga članka počinjeno prema djetetu, ili je kazneno djelo iz stavka 1. ili 2. ovoga članka počinila službena osoba u obavljanju svoje službe ili odgovorna osoba u obavljanju javne ovlasti, ili je počinjeno u odnosu na veći broj osoba, ili je svjesno doveden u opasnost život jedne ili više osoba, ili je počinjeno uz uporabu teškog nasilja ili je nastupila teška tjelesna ozljeda žrtve, ili je uporabom informacijskih i komunikacijskih tehnologija došlo do širenja slika ili videozapisa ili sličnog materijala seksualne prirode koji uključuje žrtvu, počinitelj će se kazniti kaznom zatvora od tri do petnaest godina.		
---	---	--	--

olakšana s pomoću informacijskih ili komunikacijskih tehnologija, posjeduju odgovarajuće stručno znanje i tehnološke sposobnosti. Države članice potiču se na osnivanje specijaliziranih jedinica u tijelima za izvršavanje zakonodavstva i tužiteljstvima, prema potrebi i u skladu sa svojim nacionalnim pravnim sustavima.” ; 8.članak 10. mijenja se kako slijedi: (a)u stavku 1. uvodni tekst zamjenjuje se sljedećim: „1. Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi uspostavile svoju nadležnost nad kaznenim djelima iz članka 2., članka 3. i članka 18.a stavka 1. ako je:” ; (b)u stavku 2. uvodni tekst zamjenjuje se sljedećim: „2. Država članica obavješćuje Komisiju kada odluči uspostaviti daljnju nadležnost nad kaznenim djelima iz članka 2., članka 3. i članka 18.a stavka 1. koja su počinjena izvan njezina državnog područja, između ostaloga, ako je:” ; 9.članak 11. mijenja se kako slijedi: (a)stavak 1. zamjenjuje se sljedećim: „1. Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale pružanje specijalizirane pomoći i podrške žrtvama uz pristup usmjeren na žrtve	(4) Ako je kaznenim djelom iz stavka 1. ili 3. ovoga članka prouzročena smrt osobe, počinitelj će se kazniti kaznom zatvora najmanje pet godina. (5) Ako je kaznenim djelom iz stavka 2. ili 3. ovoga članka prouzročena smrt djeteta, počinitelj će se kazniti kaznom zatvora najmanje deset godina ili kaznom dugotrajnog zatvora. (6) Kaznom iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se tko znajući da je osoba žrtva trgovanja ljudima koristi njezine usluge koje su rezultat jednog od oblika njezina iskorištavanja navedenog u stavcima 1. i 2. ovoga članka. (7) Tko s ciljem omogućavanja počinjenja djela iz stavka 1., 2. i 3. ovoga članka zadrži, oduzme, sakrije, ošteti ili uništi putnu ispravu ili ispravu o dokazivanju identiteta druge		
---	---	--	--

i prilagođen rodnoj perspektivi te perspektivama invaliditeta i djece prije kaznenog postupka, tijekom kaznenog postupka i tijekom odgovarajućeg razdoblja nakon završetka kaznenog postupka kako bi im omogućile da ostvare prava utvrđena u Direktivi 2012/29/EU Europskog parlamenta i Vijeća (*1) i u ovoj Direktivi. (*1) Direktiva 2012/29/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2012. o uspostavi minimalnih standarda za prava, potporu i zaštitu žrtava kaznenih djela te o zamjeni Okvirne odluke Vijeća 2001/220/PUP (SL L 315, 14.11.2012., str. 57.).”; (b)stavci 4. i 5. zamjenjuju se sljedećim: „4. Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi zakonima i drugim propisima uspostavile jedan ili više mehanizama usmjerenih na rano otkrivanje i identifikaciju identificiranih i pretpostavljenih žrtava te pomoć i podršku identificiranim i pretpostavljenim žrtvama, u suradnji s relevantnim organizacijama za potporu, te kako bi imenovale kontaktnu točku za prekogranično upućivanje žrtava. Zadaće mehanizama upućivanja koji djeluju u skladu s ovim stavkom uključuju barem sljedeće: (a)utvrđivanje minimalnih standarda za otkrivanje i ranu identifikaciju žrtava te prilagođavanje postupaka za takvo otkrivanje i identifikaciju raznim oblicima iskorištavanja obuhvaćenima ovom Direktivom;	osobe, kaznit će se kaznom zatvora do tri godine. (8) Za pokušaj kaznenog djela iz stavka 7. ovoga članka počinitelj će se kazniti. (9) Pristanak na iskorištavanje same osobe na čiju štetu je trgovanje ljudima počinjeno bez utjecaja je na postojanje tog kaznenog djela.“.		
(a)utvrđivanje minimalnih standarda za otkrivanje i ranu identifikaciju žrtava te prilagođavanje postupaka za takvo otkrivanje i identifikaciju raznim oblicima iskorištavanja obuhvaćenima ovom Direktivom;	Članak 3. U članku 14. iza stavka 1. dodaju se novi stavci 2. i 3. koji glase: „(2) Kazneno zakonodavstvo Republike Hrvatske primjenjuje se prema pravnoj osobi registriranoj u Republici Hrvatskoj za bilo koje drugo kazneno djelo počinjeno izvan područja Republike Hrvatske	Djelomično preuzeto	Preuzeto u: Zakon o kaznenom postupku („Narodne novine", br. 152/08., 76/09., 80/11., 91/12., 143/12., 56/13., 145/13., 152/14., 70/17., 126/19., 126/19., 130/20., 80/22., 36/24. i 72/25.) (NN 72/25) članak/članci 43., 43.a, 44., 53., 204., 205.

(b)upućivanje žrtve na najprikladniju podršku i pomoć; (c)uspostavu dogovorâ o suradnji ili protokolâ s tijelima za azil kako bi se osiguralo pružanje pomoći, podrške i zaštite žrtvama trgovanja ljudima kojima je također potrebna međunarodna zaštita ili koje žele zatražiti takvu zaštitu, uzimajući u obzir pojedinačne okolnosti žrtve. 5. Mjere pomoći i podrške iz stavaka 1. i 2. pružaju se na temelju suglasnosti i informiranosti te uključuju barem životne standarde kojima se žrtvama može osigurati uzdržavanje mjerama kao što su pružanje odgovarajućeg i sigurnog smještaja, među ostalim skloništa i drugog odgovarajućeg privremenog smještaja, i materijalne pomoći, kao i potrebnog liječenja uključujući psihološku pomoć, savjetovanje i informiranje te, prema potrebi, prevođenje i tumačenje.” ; (c)umeće se sljedeći stavak: „5.a Skloništa i drugi odgovarajući privremeni smještaj iz stavka 5. pružaju se u dovoljnom broju te su lako dostupni pretpostavljenim i identificiranim žrtvama trgovanja ljudima. Skloništa i drugi odgovarajući privremeni smještaj pomažu žrtvama u njihovu oporavku pružajući im primjerene i odgovarajuće životne uvjete kako bi se vratile u samostalan život. Opremljeni su i za	osim onih koja su obuhvaćena odredbama iz članka 13. i članka 16. ovoga Zakona, ako je to kazneno djelo kažnjivo i prema zakonu države u kojoj je počinjeno, a za koju postoje pretpostavke kaznene odgovornosti prema posebnom zakonu. (3) Kazneno zakonodavstvo Republike Hrvatske primjenjuje se prema stranoj pravnoj osobi koja ima registriranu podružnicu u Republici Hrvatskoj, a za koju stranu pravnu osobu postoje pretpostavke kaznene odgovornosti prema posebnom zakonu za bilo koje drugo kazneno djelo odgovorne osobe te podružnice počinjeno izvan područja Republike Hrvatske osim onih koja su obuhvaćena odredbama iz članka 13. i članka 16. ovoga Zakona, ako je to kazneno djelo kažnjivo i prema zakonu države u kojoj je počinjeno.“.		
--	---	--	--

zadovoljavanje posebnih potreba djece, uključujući djecu žrtve.” ; (d)stavak 6. zamjenjuje se sljedećim: „6. Informacije iz stavka 5. obuhvaćaju, prema potrebi, informacije o razdoblju za razmišljanje i oporavka na temelju Direktive 2004/81/EZ te informacije o mogućnosti odobravanja međunarodne zaštite na temelju Uredbe (EU) 2024/1347 (*2) i Uredbe (EU) 2024/1348 Europskog parlamenta i Vijeća (*3) ili na temelju drugih međunarodnih instrumenata ili drugih sličnih nacionalnih pravila. (*2) Uredba (EU) 2024/1347 od 14. svibnja 2024. Europskog parlamenta i Vijeća o standardima za kvalifikaciju državljana trećih zemalja ili osoba bez državljanstva kao korisnika međunarodne zaštite, za jedinstveni status za izbjeglice ili za osobe koje ispunjavaju uvjete za supsidijarnu zaštitu i za sadržaj odobrene zaštite, o izmjeni Direktive Vijeća 2003/109/EZ i stavljanju izvan snage Direktive 2011/95/EU Europskog parlamenta i Vijeća (SL L, 2024/1347, 22.5.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1347/oj).” (*3) Uredba (EU) 2024/1348 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. svibnja 2024. o utvrđivanju zajedničkog postupka za međunarodnu zaštitu u Uniji i stavljanju izvan snage Direktive 2013/32/EU (SL L, 2024/1348, 22.5.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1348/oj)).”;	Dosadašnji stavak 2. postaje stavak 4. U dosadašnjem stavku 3. koji postaje stavak 5. riječi: „stavka 1. i 2.“ zamjenjuju se riječima: „stavka 1. do 4.“, a iza riječi: „kod kaznenih djela iz“ dodaju se riječi: „članka 105., članka 106.“. Dosadašnji stavak 4. postaje stavak 6. Članak 9. Članak 106. mijenja se i glasi: „(1) Tko uporabom sile ili prijetnje, obmanom, prijevarom, otmicom, zlouporabom ovlasti ili teškog položaja ili odnosa ovisnosti, davanjem ili primanjem novčane naknade ili druge koristi radi dobivanja pristanka		
---	---	--	--

10.umeće se sljedeći članak: „Članak 11.a Žrtve trgovanja ljudima kojima je možda potrebna međunarodna zaštita 1. Države članice osiguravaju komplementarnost i koordinaciju između tijela uključenih u aktivnosti suzbijanja trgovanja ljudima i tijela za azil. 2. Države članice osiguravaju da žrtve trgovanja ljudima mogu ostvariti svoje pravo na traženje međunarodne zaštite ili jednakovrijedan nacionalni status, među ostalim kada žrtva prima pomoć, podršku i zaštitu kao pretpostavljena ili identificirana žrtva trgovanja ljudima.” ; 11.u članku 12. stavak 1. zamjenjuje se sljedećim: „1. Mjere zaštite iz ovog članka primjenjuju se uz prava utvrđena u Direktivi 2012/29/EU.” ; 12.u članku 13. dodaje se sljedeći stavak: „3. Države članice osiguravaju da su postupci podnošenja prijava za kazneno djelo na temelju ove Direktive sigurni, da se provode na povjerljiv način u skladu s nacionalnim pravom, da su osmišljeni i dostupni na način prilagođen djeci te da se u njima koristi jezik prilagođen dobi i zrelosti djece žrtava.” ;	osobe koja ima nadzor nad drugom osobom, ili na drugi način vrbuje, preveze, prevede, skriva ili prima osobu ili razmjenjuje ili prenosi nadzor nad osobom radi iskorištavanja njezina rada putem prisilnog rada ili služenja, uspostavom ropstva ili njemu sličnog odnosa, ili radi njezina iskorištavanja za prostituciju ili druge oblike spolnog iskorištavanja uključujući i pornografiju ili za sklapanje nedozvoljenog ili prisilnog braka, ili radi uzimanja dijelova njezina tijela, ili radi njezina korištenja u oružanim sukobima ili radi činjenja protupravne radnje, ili radi njezina iskorištavanja za zamjensko majčinstvo, kaznit će se kaznom zatvora od jedne do deset godina. (2) Kaznom iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se tko vrbuje, preveze, prevede, skriva ili prima dijete, ili razmjenjuje ili prenosi nadzor nad djetetom radi iskorištavanja njegova rada putem prisilnog rada ili služenja, uspostavom ropstva		
---	--	--	--

13.u članku 14. stavci 1., 2. i 3. zamjenjuju se sljedećim: „1. Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da se poduzmu posebne kratkoročne i dugoročne mjere za pomoć i podršku djeci žrtvama trgovanja ljudima u njihovu fizičkom i psihosocijalnom oporavku, nakon pojedinačne ocjene posebnih okolnosti svakog pojedinačnog djeteta žrtve, uzimajući u obzir mišljenja djeteta, njegove potrebe i bojazni u cilju pronalaženja trajnog rješenja za dijete, uključujući programe kojima se podupire njihov prijelaz u smjeru emancipacije i odrasle dobi kako bi se izbjeglo da ta djeca ponovno postanu žrtve trgovanja ljudima. Države članice u skladu sa svojim nacionalnim pravom u razumnom roku osiguravaju pristup obrazovanju djeci žrtvama i djeci žrtava kojima je pružena pomoć i podrška u skladu s člankom 11. 2. Države članice imenuju skrbnika ili zastupnika za dijete žrtvu trgovanja ljudima od trenutka kada tijela otkriju dijete ako su, prema nacionalnom pravu, nositelji roditeljske odgovornosti zbog sukoba interesa između njih i djeteta žrtve spriječeni od osiguravanja najboljeg interesa djeteta i/ili od njegovog zastupanja. Države članice osiguravaju da se u slučaju sukoba interesa između skrbnika ili zastupnika i djeteta žrtve imenuje drugi skrbnik ili zastupnik. 3. Države članice poduzimaju mjere, ako je potrebno i moguće, za pružanje pomoći i podrške obiteljima djeteta žrtve trgovanja ljudima ako je obitelj na državnom području države članice. Posebno, ako je potrebno i moguće, države članice	ili njemu sličnog odnosa, ili radi njegova iskorištavanja za prostituciju ili druge oblike spolnog iskorištavanja uključujući i pornografiju ili za sklapanje nedozvoljenog ili prisilnog braka ili za nezakonito posvojenje, ili radi uzimanja dijelova njegova tijela, ili radi njegova korištenja u oružanim sukobima ili radi činjenja protupravne radnje, ili radi njegova iskorištavanja za zamjensko majčinstvo. (3) Ako je kazneno djelo iz stavka 1. ovoga članka počinjeno prema djetetu, ili je kazneno djelo iz stavka 1. ili 2. ovoga članka počinila službena osoba u obavljanju svoje službe ili odgovorna osoba u obavljanju javne ovlasti, ili je počinjeno u odnosu na veći broj osoba, ili je svjesno doveden u opasnost život jedne ili više osoba, ili je počinjeno uz uporabu teškog nasilja ili je nastupila teška tjelesna ozljeda žrtve, ili je uporabom informacijskih i komunikacijskih tehnologija		
---	--	--	--

na obitelj primjenjuju članak 4. Direktive 2012/29/EU.” ; 14.članci 17. i 18. zamjenjuju se sljedećim: „Članak 17. Naknada štete žrtvama Države članice osiguravaju da žrtve trgovanja ljudima imaju pristup postojećim mehanizmima za naknadu štete žrtvama nasilnih kaznenih djela počinjenih s namjerom. Države članice mogu uspostaviti nacionalni fond za žrtve ili sličan instrument, u skladu sa svojim nacionalnim zakonodavstvom, radi isplate naknade štete žrtvama. Članak 18. Sprečavanje 1. Uzimajući u obzir posebnosti raznih oblika iskorištavanja, države članice poduzimaju odgovarajuće mjere, kao što su obrazovanje, osposobljavanje i kampanje, prema potrebi s posebnim naglaskom na internetskoj dimenziji, kako bi odvrćale i smanjile potražnju koja potiče sve oblike iskorištavanja povezane s trgovanjem ljudima. 2. Države članice poduzimaju odgovarajuće mjere na rodno osjetljiv način prilagođen djeci, među	došlo do širenja slika ili videozapisa ili sličnog materijala seksualne prirode koji uključuje žrtvu, počinitelj će se kazniti kaznom zatvora od tri do petnaest godina. (4) Ako je kaznenim djelom iz stavka 1. ili 3. ovoga članka prouzročena smrt osobe, počinitelj će se kazniti kaznom zatvora najmanje pet godina. (5) Ako je kaznenim djelom iz stavka 2. ili 3. ovoga članka prouzročena smrt djeteta, počinitelj će se kazniti kaznom zatvora najmanje deset godina ili kaznom dugotrajnog zatvora. (6) Kaznom iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se tko znajući da je osoba žrtva trgovanja ljudima koristi njezine usluge koje su rezultat jednog od oblika njezina iskorištavanja		
--	---	--	--

ostalim na internetu, kao što su kampanje informiranja i kampanje za podizanje svijesti, programi za istraživanje i obrazovanje, uključujući promicanje digitalne pismenosti i vještina te, prema potrebi, u suradnji s odgovarajućim organizacijama civilnog društva i drugim dionicima, kao što je privatni sektor, u cilju podizanja svijesti i smanjenja opasnosti da osobe, posebno djeca i osobe s invaliditetom, postanu žrtve trgovanja ljudima.” ; 15.umeću se sljedeći članci: „Članak 18.a Kaznena djela koja se odnose na korištenje uslugama koje pruža žrtva trgovanja ljudima 1. Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da, kada je riječ o namjernom djelu, korištenje uslugama koje pruža žrtva kaznenog djela iz članka 2. čini kazneno djelo ako se žrtva iskorištava radi pružanja takvih usluga, a korisnik usluga zna da je osoba koja pruža uslugu žrtva kaznenog djela iz članka 2. 2. Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da su za kazneno djelo kako je utvrđeno	navedenog u stavcima 1. i 2. ovoga članka. (7) Tko s ciljem omogućavanja počinjenja djela iz stavka 1., 2. i 3. ovoga članka zadrži, oduzme, sakrije, ošteti ili uništi putnu ispravu ili ispravu o dokazivanju identiteta druge osobe, kaznit će se kaznom zatvora do tri godine. (8) Za pokušaj kaznenog djela iz stavka 7. ovoga članka počinitelj će se kazniti. (9) Pristanak na iskorištavanje same osobe na čiju štetu je trgovanje ljudima počinjeno bez utjecaja je na postojanje tog kaznenog djela.“.		
--	--	--	--

u skladu sa stavkom 1. zapriječene učinkovite, razmjerne i odvraćajuće kazne. Članak 18.b Osposobljavanje 1. Države članice promiču ili nude redovito i specijalizirano osposobljavanje za stručnjake koji bi mogli doći u kontakt sa žrtvama ili potencijalnim žrtvama trgovanja ljudima, uključujući policijske službenike na terenu, sudsko osoblje, službe za pomoć i podršku, inspektore rada, zaposlenike socijalnih službi i zdravstvene radnike, kako bi im se omogućilo sprečavanje i suzbijanje trgovanja ljudima i izbjegavanje sekundarne viktimizacije te otkrivanje i identifikiranje žrtava, pomoć i podrška žrtvama i njihova zaštita. Takvo se osposobljavanje mora temeljiti na ljudskim pravima, mora biti usmjereno na žrtve i prilagođeno rodnoj perspektivi te perspektivama invaliditeta i djece. 2. Ne dovodeći u pitanje neovisnost pravosuđa i razlike u organizaciji pravosuđa diljem Unije, države članice potiču i opće i specijalizirano osposobljavanje sudaca i tužitelja uključenih u kaznene postupke kako bi im se omogućilo sprečavanje i suzbijanje trgovanja ljudima i izbjegavanje sekundarne viktimizacije te otkrivanje i identifikiranje žrtava, pomoć i podrška žrtvama i njihova zaštita. Takvo se osposobljavanje mora temeljiti na ljudskim pravima, mora biti usmjereno	Članak 3. U članku 14. iza stavka 1. dodaju se novi stavci 2. i 3. koji glase: „(2) Kazneno zakonodavstvo Republike Hrvatske primjenjuje se prema pravnoj osobi registriranoj u Republici Hrvatskoj za bilo koje drugo kazneno djelo počinjeno izvan područja Republike Hrvatske osim onih koja su obuhvaćena odredbama iz članka 13. i članka 16. ovoga Zakona, ako je to kazneno djelo kažnjivo i prema zakonu države u kojoj je počinjeno, a za koju postoje pretpostavke kaznene odgovornosti prema posebnom zakonu. (3) Kazneno zakonodavstvo Republike Hrvatske primjenjuje se prema stranoj pravnoj osobi koja ima registriranu podružnicu u Republici Hrvatskoj, a za koju	Djelomično preuzeto	Preuzeto u: Zakon o odgovornosti pravnih osoba za kaznena djela (Narodne novine, br. 151/03., 110/07., 45/11., 143/12., 114/22. i 114/23.) (NN 114/23) članak/članci 2.,3.,4.,5.,8.,10.,12.,13.,15.,16.,17.,18.,21.
---	---	----------------------------	--

na žrtve i prilagođeno rodnoj perspektivi te perspektivama invaliditeta i djece.” ; 16.članak 19. zamjenjuje se sljedećim: „Članak 19. Nacionalni koordinatori za suzbijanje trgovanja ljudima ili jednakovrijedni mehanizmi i neovisna tijela 1. Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi uspostavile nacionalne koordinate za suzbijanje trgovanja ljudima ili jednakovrijedne mehanizme i osigurale im odgovarajuća sredstva potrebna za djelotvorno obavljanje njihovih zadaća. Nacionalni koordinator za suzbijanje trgovanja ljudima ili jednakovrijedan mehanizam surađuje s relevantnim nacionalnim, regionalnim i lokalnim tijelima i agencijama, posebno s tijelima za izvršavanje zakonodavstva, s nacionalnim mehanizmima upućivanja te s relevantnim organizacijama civilnog društva koje djeluju u tom području. 2. Zadaće nacionalnih koordinatora za suzbijanje trgovanja ljudima ili jednakovrijednih mehanizama uključuju provođenje ocjenjivanja trendova u trgovanju ljudima, mjerenje rezultata mjera za suzbijanje trgovanja ljudima, uključujući prikupljanje statističkih podataka u bliskoj suradnji	stranu pravnu osobu postoje pretpostavke kaznene odgovornosti prema posebnom zakonu za bilo koje drugo kazneno djelo odgovorne osobe te podružnice počinjeno izvan područja Republike Hrvatske osim onih koja su obuhvaćena odredbama iz članka 13. i članka 16. ovoga Zakona, ako je to kazneno djelo kažnjivo i prema zakonu države u kojoj je počinjeno.“. Dosadašnji stavak 2. postaje stavak 4. U dosadašnjem stavku 3. koji postaje stavak 5. riječi: „stavka 1. i 2.“ zamjenjuju se riječima: „stavka 1. do 4.“, a iza riječi: „kod kaznenih djela iz“ dodaju se riječi: „članka 105., članka 106.“. Dosadašnji stavak 4. postaje stavak 6.		
--	--	--	--

s odgovarajućim organizacijama civilnog društva koje su aktivne u tom području te izvješćivanje. Zadaje nacionalnih koordinatora za suzbijanje trgovanja ljudima ili jednakovrijednih mehanizama mogu uključivati i sljedeće: (a) uspostavu planova za odgovor na krizne situacije kako bi se spriječila opasnost od trgovanja ljudima u slučaju izvanrednih situacija velikih razmjera; (b) promicanje, koordiniranje i, prema potrebi, financiranje programâ za borbu protiv trgovanja ljudima. 3. Države članice mogu osnovati i neovisna tijela čija uloga može uključivati praćenje provedbe i učinka mjera za suzbijanje trgovanja ljudima, podnošenje izvješća o pitanjima koja zahtijevaju posebnu pozornost nadležnih nacionalnih tijela i provedbu procjena temeljnih uzroka trgovanja ljudima i trendova u trgovanju ljudima. Ako je takvo neovisno tijelo osnovano, države članice mogu mu dodijeliti jednu ili više zadaća iz stavka 2.” ; 17. umeću se sljedeći članci: „Članak 19.a Prikupljanje podataka i statistika 1. Države članice osiguravaju uspostavu sustava za bilježenje, izradu i dostavljanje anonimiziranih statističkih podataka radi praćenja djelotvornosti	Članak 9. Članak 106. mijenja se i glasi: „(1) Tko uporabom sile ili prijetnje, obmanom, prijevarom, otmicom, zlouporabom ovlasti ili teškog položaja ili odnosa ovisnosti, davanjem ili primanjem novčane naknade ili druge koristi radi dobivanja pristanka osobe koja ima nadzor nad drugom osobom, ili na drugi način vrbuje, preveze, prevede, skriva ili prima osobu ili razmjenjuje ili prenosi nadzor nad osobom radi iskorištavanja njezina rada putem prisilnog rada ili služenja, uspostavom ropstva ili njemu sličnog odnosa, ili radi njezina iskorištavanja za prostituciju ili druge oblike spolnog iskorištavanja uključujući i pornografiju ili za sklapanje nedozvoljenog ili prisilnog braka, ili radi uzimanja		
--	--	--	--

svojih sustava u suzbijanju kaznenih djela iz ove Direktive. 2. Statistički podaci iz stavka 1. uključuju barem podatke dostupne na središnjoj razini o sljedećem: (a) broju registriranih identificiranih i pretpostavljenih žrtava kaznenih djela iz članka 2., razvrstanih prema organizaciji koja ih je registrirala, spolu, dobnoj skupini (dijete / odrasla osoba), državljanstvu i obliku iskorištavanja, u skladu s nacionalnim pravom i praksama; (b) broju osoba osumnjičenih za kaznena djela iz članka 2., razvrstanih prema spolu, dobnoj skupini (dijete / odrasla osoba), državljanstvu i obliku iskorištavanja; (c) broju osoba kazneno progonjenih za kaznena djela iz članka 2., razvrstanih prema spolu, dobnoj skupini (dijete / odrasla osoba), državljanstvu, obliku iskorištavanja i prirodi konačne odluke o kaznenom progonu; (d) broju odluka o kaznenom progonu (tj. optužnica za kaznena djela iz članka 2., optužnica za druga kaznena djela, odluka o povlačenju tužbe, drugih); (e) broju osoba osumnjičenih za kaznena djela iz članka 2., razvrstanih prema spolu, dobnoj skupini (dijete / odrasla osoba) i državljanstvu; (f) broju sudskih presuda (tj. oslobađajućih, osuđujućih, drugih) za kaznena djela iz članka 2.; (g) broju osoba osumnjičenih, kazneno progonjenih i osuđenih za kaznena djela iz članka 18.a stavka 1., razvrstanih prema spolu i dobnoj skupini (dijete / odrasla osoba).	dijelova njezina tijela, ili radi njezina korištenja u oružanim sukobima ili radi činjenja protupravne radnje, ili radi njezina iskorištavanja za zamjensko majčinstvo, kaznit će se kaznom zatvora od jedne do deset godina. (2) Kaznom iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se tko vrbuje, preveze, prevede, skriva ili prima dijete, ili razmjenjuje ili prenosi nadzor nad djetetom radi iskorištavanja njegova rada putem prisilnog rada ili služenja, uspostavom ropstva ili njemu sličnog odnosa, ili radi njegova iskorištavanja za prostituciju ili druge oblike spolnog iskorištavanja uključujući i pornografiju ili za sklapanje nedozvoljenog ili prisilnog braka ili za nezakonito posvojenje, ili radi uzimanja dijelova njegova tijela, ili radi njegova korištenja u oružanim sukobima ili radi činjenja protupravne radnje, ili radi njegova iskorištavanja za zamjensko majčinstvo.		
---	---	--	--

3. Države članice dostavljaju Komisiji statističke podatke iz stavka 2. za prethodnu godinu jednom godišnje, u načelu do 30. rujna, a ako to nije moguće, najkasnije do 31. prosinca svake godine. Članak 19.b Nacionalni akcijski plan za suzbijanje trgovanja ljudima 1. Države članice do 15. srpnja 2028. donose svoje nacionalne akcijske planove za suzbijanje trgovanja ljudima, izrađene i provedene uz savjetovanje s nacionalnim koordinatorima za suzbijanje trgovanja ljudima ili jednakovrijednim mehanizmima navedenima u članku 19., s neovisnim tijelima i s relevantnim dionicima aktivnima u području sprečavanja i suzbijanja trgovanja ljudima. Države članice osiguravaju da se nacionalni akcijski planovi za suzbijanje trgovanja ljudima preispituju i ažuriraju u redovitim intervalima od najviše pet godina. 2. Nacionalni planovi za suzbijanje trgovanja ljudima mogu uključivati sljedeće elemente: (a) ciljeve, prioritete i mjere za rješavanje pitanja trgovanja ljudima za sve oblike iskorištavanja, uključujući posebne mjere za djecu žrtve; (b) preventivne mjere, kao što su obrazovanje, kampanje za podizanje svijesti i osposobljavanje te, prema potrebi, preventivne mjere kao dio hitnog odgovora na rizike od trgovanja ljudima uzrokovane humanitarnim krizama;	(3) Ako je kazneno djelo iz stavka 1. ovoga članka počinjeno prema djetetu, ili je kazneno djelo iz stavka 1. ili 2. ovoga članka počinila službena osoba u obavljanju svoje službe ili odgovorna osoba u obavljanju javne ovlasti, ili je počinjeno u odnosu na veći broj osoba, ili je svjesno doveden u opasnost život jedne ili više osoba, ili je počinjeno uz uporabu teškog nasilja ili je nastupila teška tjelesna ozljeda žrtve, ili je uporabom informacijskih i komunikacijskih tehnologija došlo do širenja slika ili videozapisa ili sličnog materijala seksualne prirode koji uključuje žrtvu, počinitelj će se kazniti kaznom zatvora od tri do petnaest godina. (4) Ako je kaznenim djelom iz stavka 1. ili 3. ovoga članka prouzročena smrt osobe, počinitelj će se kazniti kaznom zatvora najmanje pet godina.		
---	--	--	--

(c) mjere za jačanje borbe protiv trgovanja ljudima, uključujući poboljšanje istrage i kaznenog progona slučajeva trgovanja ljudima i poboljšanje prekogranične suradnje; (d) mjere za jačanje rane identifikacije žrtava trgovanja ljudima, pomoći i podrške tim žrtvama i njihove zaštite; (e) postupke za redovito praćenje i evaluaciju provedbe nacionalnih akcijskih planova za suzbijanje trgovanja ljudima. 3. Države članice dostavljaju Komisiji svoje nacionalne akcijske planove za suzbijanje trgovanja ljudima i sva njihova ažuriranja u roku od tri mjeseca od njihova donošenja. 4. Nacionalni akcijski planovi za suzbijanje trgovanja ljudima moraju biti javno dostupni.” ; 18.članak 20. zamjenjuje se sljedećim: „Članak 20. Koordinacija strategije Unije protiv trgovanja ljudima 1. U cilju doprinosa koordiniranoj i konsolidiranoj strategiji Unije protiv trgovanja ljudima, države članice olakšavaju zadaće koordinatora EU-a za suzbijanje trgovanja ljudima. Države članice koordinatoru EU-a za suzbijanje trgovanja ljudima posebno dostavljaju barem informacije iz članka 19.	(5) Ako je kaznenim djelom iz stavka 2. ili 3. ovoga članka prouzročena smrt djeteta, počinitelj će se kazniti kaznom zatvora najmanje deset godina ili kaznom dugotrajnog zatvora. (6) Kaznom iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se tko znajući da je osoba žrtva trgovanja ljudima koristi njezine usluge koje su rezultat jednog od oblika njezina iskorištavanja navedenog u stavcima 1. i 2. ovoga članka. (7) Tko s ciljem omogućavanja počinjenja djela iz stavka 1., 2. i 3. ovoga članka zadrži, oduzme, sakrije, ošteti ili uništi putnu ispravu ili ispravu o dokazivanju identiteta druge osobe, kaznit će se kaznom zatvora do tri godine.		
---	---	--	--

2. Kako bi se osigurao dosljedan i sveobuhvatan pristup, koordinator EU-a za suzbijanje trgovanja ljudima osigurava koordinaciju s nacionalnim koordinatorima za suzbijanje trgovanja ljudima ili jednakovrijednim mehanizmima, neovisnim tijelima, agencijama Unije i s relevantnim organizacijama civilnog društva aktivnima u tom području, među ostalim za potrebe doprinosa koordinatora EU-a za suzbijanje trgovanja ljudima izvješćivanju o napretku u borbi protiv trgovanja ljudima koje Komisija provodi svake dvije godine.”	(8) Za pokušaj kaznenog djela iz stavka 7. ovoga članka počinitelj će se kazniti. (9) Pristanak na iskorištavanje same osobe na čiju štetu je trgovanje ljudima počinjeno bez utjecaja je na postojanje tog kaznenog djela.“.		
; 19.u članku 23. dodaje se sljedeći stavak: „3. Komisija do 15. srpnja 2030. dostavlja Europskom parlamentu i Vijeću izvješće u kojem se ocjenjuje u kojoj su mjeri države članice poduzele potrebne mjere kako bi se uskladile s ovom Direktivom te u kojem se ocjenjuje učinak takvih mjera.”.	Članak 3. U članku 14. iza stavka 1. dodaju se novi stavci 2. i 3. koji glase: „(2) Kazneno zakonodavstvo Republike Hrvatske primjenjuje se prema pravnoj osobi registriranoj u Republici Hrvatskoj za bilo koje drugo kazneno djelo počinjeno izvan područja Republike Hrvatske osim onih koja su obuhvaćena odredbama iz članka 13. i članka 16. ovoga Zakona, ako je to kazneno djelo kažnjivo i prema zakonu države u kojoj je	Djelomično preuzeto	Preuzeto u: Prekršajni zakon (Narodne novine, br. 107/07., 39/13., 157/13., 110/15., 70/17., 118/18. i 114/22.) (NN 114/22) članak/članci 19., 20.

	počinjeno, a za koju postoje pretpostavke kaznene odgovornosti prema posebnom zakonu. (3) Kazneno zakonodavstvo Republike Hrvatske primjenjuje se prema stranoj pravnoj osobi koja ima registriranu podružnicu u Republici Hrvatskoj, a za koju stranu pravnu osobu postoje pretpostavke kaznene odgovornosti prema posebnom zakonu za bilo koje drugo kazneno djelo odgovorne osobe te podružnice počinjeno izvan područja Republike Hrvatske osim onih koja su obuhvaćena odredbama iz članka 13. i članka 16. ovoga Zakona, ako je to kazneno djelo kažnjivo i prema zakonu države u kojoj je počinjeno.“. Dosadašnji stavak 2. postaje stavak 4.		
--	---	--	--

	U dosadašnjem stavku 3. koji postaje stavak 5. riječi: „stavka 1. i 2.“ zamjenjuju se riječima: „stavka 1. do 4.“, a iza riječi: „kod kaznenih djela iz“ dodaju se riječi: „članka 105., članka 106.,“. Dosadašnji stavak 4. postaje stavak 6. Članak 9. Članak 106. mijenja se i glasi: „(1) Tko uporabom sile ili prijetnje, obmanom, prijevarom, otmicom, zlouporabom ovlasti ili teškog položaja ili odnosa ovisnosti, davanjem ili primanjem novčane naknade ili druge koristi radi dobivanja pristanka osobe koja ima nadzor nad drugom osobom, ili na drugi način vrbuje, preveze, prevede,		
--	--	--	--

	skriva ili prima osobu ili razmjenjuje ili prenosi nadzor nad osobom radi iskorištavanja njezina rada putem prisilnog rada ili služenja, uspostavom ropstva ili njemu sličnog odnosa, ili radi njezina iskorištavanja za prostituciju ili druge oblike spolnog iskorištavanja uključujući i pornografiju ili za sklapanje nedozvoljenog ili prisilnog braka, ili radi uzimanja dijelova njezina tijela, ili radi njezina korištenja u oružanim sukobima ili radi činjenja protupravne radnje, ili radi njezina iskorištavanja za zamjensko majčinstvo, kaznit će se kaznom zatvora od jedne do deset godina. (2) Kaznom iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se tko vrbuje, preveze, prevede, skriva ili prima dijete, ili razmjenjuje ili prenosi nadzor nad djetetom radi iskorištavanja njegova rada putem prisilnog rada ili služenja, uspostavom ropstva ili njemu sličnog odnosa, ili radi njegova iskorištavanja za prostituciju ili druge oblike		
--	---	--	--

	spolnog iskorištavanja uključujući i pornografiju ili za sklapanje nedozvoljenog ili prisilnog braka ili za nezakonito posvojenje, ili radi uzimanja dijelova njegova tijela, ili radi njegova korištenja u oružanim sukobima ili radi činjenja protupravne radnje, ili radi njegova iskorištavanja za zamjensko majčinstvo. (3) Ako je kazneno djelo iz stavka 1. ovoga članka počinjeno prema djetetu, ili je kazneno djelo iz stavka 1. ili 2. ovoga članka počinila službena osoba u obavljanju svoje službe ili odgovorna osoba u obavljanju javne ovlasti, ili je počinjeno u odnosu na veći broj osoba, ili je svjesno doveden u opasnost život jedne ili više osoba, ili je počinjeno uz uporabu teškog nasilja ili je nastupila teška tjelesna ozljeda žrtve, ili je uporabom informacijskih i komunikacijskih tehnologija došlo do širenja slika ili videozapisa ili sličnog materijala seksualne prirode		
--	---	--	--

	koji uključuje žrtvu, počinitelj će se kazniti kaznom zatvora od tri do petnaest godina. (4) Ako je kaznenim djelom iz stavka 1. ili 3. ovoga članka prouzročena smrt osobe, počinitelj će se kazniti kaznom zatvora najmanje pet godina. (5) Ako je kaznenim djelom iz stavka 2. ili 3. ovoga članka prouzročena smrt djeteta, počinitelj će se kazniti kaznom zatvora najmanje deset godina ili kaznom dugotrajnog zatvora. (6) Kaznom iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se tko znajući da je osoba žrtva trgovanja ljudima koristi njezine usluge koje su rezultat jednog od oblika njezina iskorištavanja navedenog u stavcima 1. i 2. ovoga članka.		
--	--	--	--

	(7) Tko s ciljem omogućavanja počinjenja djela iz stavka 1., 2. i 3. ovoga članka zadrži, oduzme, sakrije, ošteti ili uništi putnu ispravu ili ispravu o dokazivanju identiteta druge osobe, kaznit će se kaznom zatvora do tri godine. (8) Za pokušaj kaznenog djela iz stavka 7. ovoga članka počinitelj će se kazniti. (9) Pristanak na iskorištavanje same osobe na čiju štetu je trgovanje ljudima počinjeno bez utjecaja je na postojanje tog kaznenog djela.“.		
	Članak 3. U članku 14. iza stavka 1. dodaju se novi stavci 2. i 3. koji glase:	Djelomično preuzeto	Preuzeto u: Zakon o socijalnoj skrbi (Narodne novine, br. 18/22., 46/22., 119/22., 71/23, 156/23. i 61/25.) (NN 61/25) članak/članci 28., 41., 107., 112.

	„(2) Kazneno zakonodavstvo Republike Hrvatske primjenjuje se prema pravnoj osobi registriranoj u Republici Hrvatskoj za bilo koje drugo kazneno djelo počinjeno izvan područja Republike Hrvatske osim onih koja su obuhvaćena odredbama iz članka 13. i članka 16. ovoga Zakona, ako je to kazneno djelo kažnjivo i prema zakonu države u kojoj je počinjeno, a za koju postoje pretpostavke kaznene odgovornosti prema posebnom zakonu. (3) Kazneno zakonodavstvo Republike Hrvatske primjenjuje se prema stranoj pravnoj osobi koja ima registriranu podružnicu u Republici Hrvatskoj, a za koju stranu pravnu osobu postoje pretpostavke kaznene odgovornosti prema posebnom zakonu za bilo koje drugo kazneno djelo odgovorne osobe te podružnice počinjeno izvan područja Republike Hrvatske osim onih koja su obuhvaćena odredbama iz članka 13. i članka 16. ovoga		
--	--	--	--

	Zakona, ako je to kazneno djelo kažnjivo i prema zakonu države u kojoj je počinjeno.“. Dosadašnji stavak 2. postaje stavak 4. U dosadašnjem stavku 3. koji postaje stavak 5. riječi: „stavka 1. i 2.“ zamjenjuju se riječima: „stavka 1. do 4.“, a iza riječi: „kod kaznenih djela iz“ dodaju se riječi: „članka 105., članka 106.“. Dosadašnji stavak 4. postaje stavak 6. Članak 9. Članak 106. mijenja se i glasi: „(1) Tko uporabom sile ili prijetnje, obmanom,		
--	--	--	--

	prijevarom, otmicom, zlouporabom ovlasti ili teškog položaja ili odnosa ovisnosti, davanjem ili primanjem novčane naknade ili druge koristi radi dobivanja pristanka osobe koja ima nadzor nad drugom osobom, ili na drugi način vrbuje, preveze, prevede, skriva ili prima osobu ili razmjenjuje ili prenosi nadzor nad osobom radi iskorištavanja njezina rada putem prisilnog rada ili služenja, uspostavom ropstva ili njemu sličnog odnosa, ili radi njezina iskorištavanja za prostituciju ili druge oblike spolnog iskorištavanja uključujući i pornografiju ili za sklapanje nedozvoljenog ili prisilnog braka, ili radi uzimanja dijelova njezina tijela, ili radi njezina korištenja u oružanim sukobima ili radi činjenja protupravne radnje, ili radi njezina iskorištavanja za zamjensko majčinstvo, kaznit će se kaznom zatvora od jedne do deset godina. (2) Kaznom iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se tko vrbuje,		
--	---	--	--

	preveze, prevede, skriva ili prima dijete, ili razmjenjuje ili prenosi nadzor nad djetetom radi iskorištavanja njegova rada putem prisilnog rada ili služenja, uspostavom ropstva ili njemu sličnog odnosa, ili radi njegova iskorištavanja za prostituciju ili druge oblike spolnog iskorištavanja uključujući i pornografiju ili za sklapanje nedozvoljenog ili prisilnog braka ili za nezakonito posvojenje, ili radi uzimanja dijelova njegova tijela, ili radi njegova korištenja u oružanim sukobima ili radi činjenja protupravne radnje, ili radi njegova iskorištavanja za zamjensko majčinstvo. (3) Ako je kazneno djelo iz stavka 1. ovoga članka počinjeno prema djetetu, ili je kazneno djelo iz stavka 1. ili 2. ovoga članka počinila službena osoba u obavljanju svoje službe ili odgovorna osoba u obavljanju javne ovlasti, ili je počinjeno u odnosu na veći broj osoba, ili je svjesno doveden u opasnost život jedne ili više		
--	--	--	--

	osoba, ili je počinjeno uz uporabu teškog nasilja ili je nastupila teška tjelesna ozljeda žrtve, ili je uporabom informacijskih i komunikacijskih tehnologija došlo do širenja slika ili videozapisa ili sličnog materijala seksualne prirode koji uključuje žrtvu, počinitelj će se kazniti kaznom zatvora od tri do petnaest godina. (4) Ako je kaznenim djelom iz stavka 1. ili 3. ovoga članka prouzročena smrt osobe, počinitelj će se kazniti kaznom zatvora najmanje pet godina. (5) Ako je kaznenim djelom iz stavka 2. ili 3. ovoga članka prouzročena smrt djeteta, počinitelj će se kazniti kaznom zatvora najmanje deset godina ili kaznom dugotrajnog zatvora. (6) Kaznom iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se tko znajući		
--	---	--	--

	da je osoba žrtva trgovanja ljudima koristi njezine usluge koje su rezultat jednog od oblika njezina iskorištavanja navedenog u stavcima 1. i 2. ovoga članka. (7) Tko s ciljem omogućavanja počinjenja djela iz stavka 1., 2. i 3. ovoga članka zadrži, oduzme, sakrije, ošteti ili uništi putnu ispravu ili ispravu o dokazivanju identiteta druge osobe, kaznit će se kaznom zatvora do tri godine. (8) Za pokušaj kaznenog djela iz stavka 7. ovoga članka počinitelj će se kazniti. (9) Pristanak na iskorištavanje same osobe na čiju štetu je trgovanje ljudima počinjeno bez utjecaja je na postojanje tog kaznenog djela.“.		
--	--	--	--

	Članak 3. U članku 14. iza stavka 1. dodaju se novi stavci 2. i 3. koji glase: „(2) Kazneno zakonodavstvo Republike Hrvatske primjenjuje se prema pravnoj osobi registriranoj u Republici Hrvatskoj za bilo koje drugo kazneno djelo počinjeno izvan područja Republike Hrvatske osim onih koja su obuhvaćena odredbama iz članka 13. i članka 16. ovoga Zakona, ako je to kazneno djelo kažnjivo i prema zakonu države u kojoj je počinjeno, a za koju postoje pretpostavke kaznene odgovornosti prema posebnom zakonu. (3) Kazneno zakonodavstvo Republike Hrvatske primjenjuje se prema stranoj pravnoj osobi koja ima registriranu podružnicu u Republici Hrvatskoj, a za koju	Djelomično preuzeto	Preuzeto u: Odluka o donošenju Nacionalnog plana za suzbijanje trgovanja ljudima za razdoblje do 2030. godine i Akcijskog plana za provedbu Nacionalnog plana za suzbijanje trgovanja ljudima za razdoblje do 2030. godine, za razdoblje od 2024. do 2026. godine (Narodne novine 127/24.) (NN 127/24) članak/članci Mjere 1.1., 1.2., 2.6.
--	---	----------------------------	--

	stranu pravnu osobu postoje pretpostavke kaznene odgovornosti prema posebnom zakonu za bilo koje drugo kazneno djelo odgovorne osobe te podružnice počinjeno izvan područja Republike Hrvatske osim onih koja su obuhvaćena odredbama iz članka 13. i članka 16. ovoga Zakona, ako je to kazneno djelo kažnjivo i prema zakonu države u kojoj je počinjeno.“. Dosadašnji stavak 2. postaje stavak 4. U dosadašnjem stavku 3. koji postaje stavak 5. riječi: „stavka 1. i 2.“ zamjenjuju se riječima: „stavka 1. do 4.“, a iza riječi: „kod kaznenih djela iz“ dodaju se riječi: „članka 105., članka 106.“. Dosadašnji stavak 4. postaje stavak 6.		
--	--	--	--

	Članak 9. Članak 106. mijenja se i glasi: „(1) Tko uporabom sile ili prijetnje, obmanom, prijevarom, otmicom, zlouporabom ovlasti ili teškog položaja ili odnosa ovisnosti, davanjem ili primanjem novčane naknade ili druge koristi radi dobivanja pristanka osobe koja ima nadzor nad drugom osobom, ili na drugi način vrbuje, preveze, prevede, skriva ili prima osobu ili razmjenjuje ili prenosi nadzor nad osobom radi iskorištavanja njezina rada putem prisilnog rada ili služenja, uspostavom ropstva ili njemu sličnog odnosa, ili radi njezina iskorištavanja za prostituciju ili druge oblike spolnog iskorištavanja uključujući i pornografiju ili za sklapanje nedozvoljenog ili prisilnog braka, ili radi uzimanja		
--	--	--	--

	dijelova njezina tijela, ili radi njezina korištenja u oružanim sukobima ili radi činjenja protupravne radnje, ili radi njezina iskorištavanja za zamjensko majčinstvo, kaznit će se kaznom zatvora od jedne do deset godina. (2) Kaznom iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se tko vrbuje, preveze, prevede, skriva ili prima dijete, ili razmjenjuje ili prenosi nadzor nad djetetom radi iskorištavanja njegova rada putem prisilnog rada ili služenja, uspostavom ropstva ili njemu sličnog odnosa, ili radi njegova iskorištavanja za prostituciju ili druge oblike spolnog iskorištavanja uključujući i pornografiju ili za sklapanje nedozvoljenog ili prisilnog braka ili za nezakonito posvojenje, ili radi uzimanja dijelova njegova tijela, ili radi njegova korištenja u oružanim sukobima ili radi činjenja protupravne radnje, ili radi njegova iskorištavanja za zamjensko majčinstvo.		
--	---	--	--

	(3) Ako je kazneno djelo iz stavka 1. ovoga članka počinjeno prema djetetu, ili je kazneno djelo iz stavka 1. ili 2. ovoga članka počinila službena osoba u obavljanju svoje službe ili odgovorna osoba u obavljanju javne ovlasti, ili je počinjeno u odnosu na veći broj osoba, ili je svjesno doveden u opasnost život jedne ili više osoba, ili je počinjeno uz uporabu teškog nasilja ili je nastupila teška tjelesna ozljeda žrtve, ili je uporabom informacijskih i komunikacijskih tehnologija došlo do širenja slika ili videozapisa ili sličnog materijala seksualne prirode koji uključuje žrtvu, počinitelj će se kazniti kaznom zatvora od tri do petnaest godina. (4) Ako je kaznenim djelom iz stavka 1. ili 3. ovoga članka prouzročena smrt osobe, počinitelj će se kazniti kaznom zatvora najmanje pet godina.		
--	--	--	--

	(5) Ako je kaznenim djelom iz stavka 2. ili 3. ovoga članka prouzročena smrt djeteta, počinitelj će se kazniti kaznom zatvora najmanje deset godina ili kaznom dugotrajnog zatvora. (6) Kaznom iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se tko znajući da je osoba žrtva trgovanja ljudima koristi njezine usluge koje su rezultat jednog od oblika njezina iskorištavanja navedenog u stavcima 1. i 2. ovoga članka. (7) Tko s ciljem omogućavanja počinjenja djela iz stavka 1., 2. i 3. ovoga članka zadrži, oduzme, sakrije, ošteti ili uništi putnu ispravu ili ispravu o dokazivanju identiteta druge osobe, kaznit će se kaznom zatvora do tri godine.		
--	---	--	--

	(8) Za pokušaj kaznenog djela iz stavka 7. ovoga članka počinitelj će se kazniti. (9) Pristanak na iskorištavanje same osobe na čiju štetu je trgovanje ljudima počinjeno bez utjecaja je na postojanje tog kaznenog djela.“.		
	Članak 3. U članku 14. iza stavka 1. dodaju se novi stavci 2. i 3. koji glase: „(2) Kazneno zakonodavstvo Republike Hrvatske primjenjuje se prema pravnoj osobi registriranoj u Republici Hrvatskoj za bilo koje drugo kazneno djelo počinjeno izvan područja Republike Hrvatske osim onih koja su obuhvaćena odredbama iz članka 13. i članka 16. ovoga Zakona, ako je to kazneno djelo kažnjivo i prema zakonu države u kojoj je	Djelomično preuzeto	Preuzeto u: Odluka o osnivanju Nacionalnog odbora za suzbijanje trgovanja ljudima (Narodne novine, br. 136/20. i 2/25.) (NN 2/25) članak/članci III., VI.

	počinjeno, a za koju postoje pretpostavke kaznene odgovornosti prema posebnom zakonu. (3) Kazneno zakonodavstvo Republike Hrvatske primjenjuje se prema stranoj pravnoj osobi koja ima registriranu podružnicu u Republici Hrvatskoj, a za koju stranu pravnu osobu postoje pretpostavke kaznene odgovornosti prema posebnom zakonu za bilo koje drugo kazneno djelo odgovorne osobe te podružnice počinjeno izvan područja Republike Hrvatske osim onih koja su obuhvaćena odredbama iz članka 13. i članka 16. ovoga Zakona, ako je to kazneno djelo kažnjivo i prema zakonu države u kojoj je počinjeno.“. Dosadašnji stavak 2. postaje stavak 4.		
--	---	--	--

	U dosadašnjem stavku 3. koji postaje stavak 5. riječi: „stavka 1. i 2.“ zamjenjuju se riječima: „stavka 1. do 4.“, a iza riječi: „kod kaznenih djela iz“ dodaju se riječi: „članka 105., članka 106.,“. Dosadašnji stavak 4. postaje stavak 6. Članak 9. Članak 106. mijenja se i glasi: „(1) Tko uporabom sile ili prijetnje, obmanom, prijevarom, otmicom, zlouporabom ovlasti ili teškog položaja ili odnosa ovisnosti, davanjem ili primanjem novčane naknade ili druge koristi radi dobivanja pristanka osobe koja ima nadzor nad drugom osobom, ili na drugi način vrbuje, preveze, prevede, skriva ili prima osobu ili razmjenjuje ili prenosi nadzor		
--	--	--	--

	nad osobom radi iskorištavanja njezina rada putem prisilnog rada ili služenja, uspostavom ropstva ili njemu sličnog odnosa, ili radi njezina iskorištavanja za prostituciju ili druge oblike spolnog iskorištavanja uključujući i pornografiju ili za sklapanje nedozvoljenog ili prisilnog braka, ili radi uzimanja dijelova njezina tijela, ili radi njezina korištenja u oružanim sukobima ili radi činjenja protupravne radnje, ili radi njezina iskorištavanja za zamjensko majčinstvo, kaznit će se kaznom zatvora od jedne do deset godina. (2) Kaznom iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se tko vrbuje, preveze, prevede, skriva ili prima dijete, ili razmjenjuje ili prenosi nadzor nad djetetom radi iskorištavanja njegova rada putem prisilnog rada ili služenja, uspostavom ropstva ili njemu sličnog odnosa, ili radi njegova iskorištavanja za prostituciju ili druge oblike spolnog iskorištavanja uključujući i pornografiju ili za		
--	--	--	--

	sklapanje nedozvoljenog ili prisilnog braka ili za nezakonito posvojenje, ili radi uzimanja dijelova njegova tijela, ili radi njegova korištenja u oružanim sukobima ili radi činjenja protupravne radnje, ili radi njegova iskorištavanja za zamjensko majčinstvo. (3) Ako je kazneno djelo iz stavka 1. ovoga članka počinjeno prema djetetu, ili je kazneno djelo iz stavka 1. ili 2. ovoga članka počinila službena osoba u obavljanju svoje službe ili odgovorna osoba u obavljanju javne ovlasti, ili je počinjeno u odnosu na veći broj osoba, ili je svjesno doveden u opasnost život jedne ili više osoba, ili je počinjeno uz uporabu teškog nasilja ili je nastupila teška tjelesna ozljeda žrtve, ili je uporabom informacijskih i komunikacijskih tehnologija došlo do širenja slika ili videozapisa ili sličnog materijala seksualne prirode koji uključuje žrtvu, počinitelj		
--	---	--	--

	će se kazniti kaznom zatvora od tri do petnaest godina. (4) Ako je kaznenim djelom iz stavka 1. ili 3. ovoga članka prouzročena smrt osobe, počinitelj će se kazniti kaznom zatvora najmanje pet godina. (5) Ako je kaznenim djelom iz stavka 2. ili 3. ovoga članka prouzročena smrt djeteta, počinitelj će se kazniti kaznom zatvora najmanje deset godina ili kaznom dugotrajnog zatvora. (6) Kaznom iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se tko znajući da je osoba žrtva trgovanja ljudima koristi njezine usluge koje su rezultat jednog od oblika njezina iskorištavanja navedenog u stavcima 1. i 2. ovoga članka.		
--	---	--	--

	(7) Tko s ciljem omogućavanja počinjenja djela iz stavka 1., 2. i 3. ovoga članka zadrži, oduzme, sakrije, ošteti ili uništi putnu ispravu ili ispravu o dokazivanju identiteta druge osobe, kaznit će se kaznom zatvora do tri godine. (8) Za pokušaj kaznenog djela iz stavka 7. ovoga članka počinitelj će se kazniti. (9) Pristanak na iskorištavanje same osobe na čiju štetu je trgovanje ljudima počinjeno bez utjecaja je na postojanje tog kaznenog djela.“.		
Članak 2. Prenošenje 1. Države članice stavljaju na snagu zakone i druge propise koji su potrebni radi usklađivanja s ovom	Članak 10. U članku 386. iza točke 19. dodaje se nova točka 20. koja glasi: „20. Direktiva (EU) 2024/1712 Europskog parlamenta i Vijeća	U potpunosti preuzeto	

Direktivom do 15. srpnja 2026. One o tome odmah obavješćuju Komisiju. Kada države članice donose te mjere, one sadržavaju upućivanje na ovu Direktivu ili se na nju upućuje prilikom njihove službene objave. Načine tog upućivanja određuju države članice. 2. Države članice Komisiji dostavljaju tekst glavnih mjera nacionalnog prava koje donesu u području na koje se odnosi ova Direktiva.	od 13. lipnja 2024. o izmjeni Direktive 2011/36/EU o sprečavanju i suzbijanju trgovanja ljudima i zaštiti njihovih žrtava (SL L, 2024/1712, 24.6.2024.),“. Dosadašnje točke 20. do 25. postaju točke 21. do 26..		
Članak 3. Stupanje na snagu Ova Direktiva stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u Službenom listu Europske unije.		Nije potrebno preuzimanje	Člankom se propisuje stupanje Direktive na snagu.
Članak 4. Adresati Ova je Direktiva upućena državama članicama u skladu s Ugovorima.		Nije potrebno preuzimanje	Člankom se propisuju adresati Direktive.